

LẬP TRÌNH HỆ THỐNG

ThS. Đỗ Thị Hương Lan
(landth@uit.edu.vn)

TRƯỜNG ĐH CÔNG NGHỆ THÔNG TIN - ĐHQG-HCM
KHOA MẠNG MÁY TÍNH & TRUYỀN THÔNG
FACULTY OF COMPUTER NETWORK AND COMMUNICATIONS

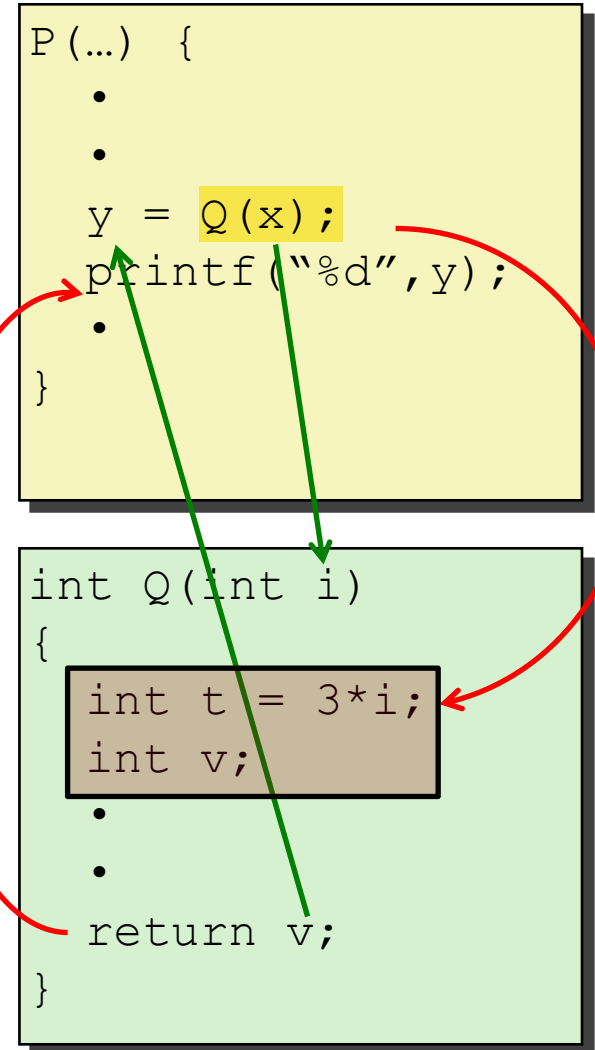
Tầng 8 - Tòa nhà E, trường ĐH Công nghệ Thông tin, ĐHQG-HCM
Điện thoại: (08)3 725 1993 (122)

Machine-level programming: Procedure (Hàm/Thủ tục)

Cơ chế gọi hàm/thủ tục (procedure)

- 1. **Chuyển luồng**
  - Bắt đầu thực thi hàm được gọi
  - Trở về vị trí đã gọi hàm
- 2. **Truyền dữ liệu**
  - Truyền tham số (arguments) cho hàm
  - Nhận giá trị trả về của hàm
- 3. **Quản lý bộ nhớ**
  - Cấp phát bộ nhớ khi thực thi hàm
  - Thu hồi bộ nhớ khi thực thi xong
- **Tất cả đều thực hiện được ở mức máy tính!**
- **Hàm ở IA32 và x86-64 sẽ có một số khác biệt.**

Cơ chế gọi hàm/thủ tục (procedure)

```
int main()
{
    int result = func(5,6);
    return result;
}
```

```
int func(int x, int y)
{
    int sum = 0;
    sum = x + y;
    return sum;
}
```

```
main:
    pushl    %ebp
    movl     %esp, %ebp
    subl     $16, %esp
    pushl     $6
    pushl     $5
    call     func
    movl     %eax, -4(%ebp)
    movl     -4(%ebp), %eax
    leave
    ret
```

func:

```
    pushl    %ebp
    movl     %esp, %ebp
    subl     $16, %esp
    movl     $0, -4(%ebp)
    movl     8(%ebp), %edx
    movl     12(%ebp), %eax
    addl     %edx, %eax
    movl     %eax, -4(%ebp)
    movl     -4(%ebp), %eax
    leave
    ret
```

Nội dung

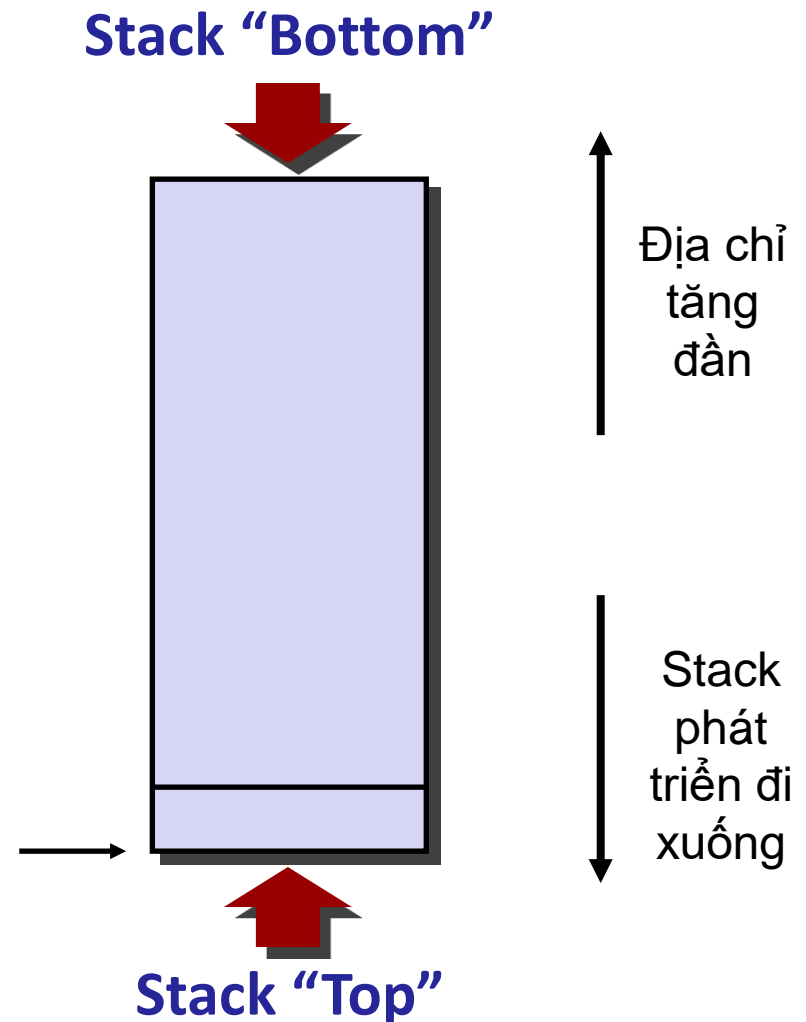

- **Thủ tục (Procedures)**
  - Cấu trúc stack
  - Gọi hàm trong IA32
    - Chuyển luồng
    - Truyền dữ liệu
    - Quản lý dữ liệu cục bộ
- Dịch ngược – Reverse Engineering

IA32 Stack

- Vùng nhớ được quản lý theo quy tắc ngăn xếp
  - First In Last Out
- Phát triển dần về phía địa chỉ thấp hơn
- Thanh ghi `%esp` chứa địa chỉ thấp nhất của stack
  - địa chỉ của “đỉnh” stack

Con trỏ stack
(Stack Pointer):
`%esp`

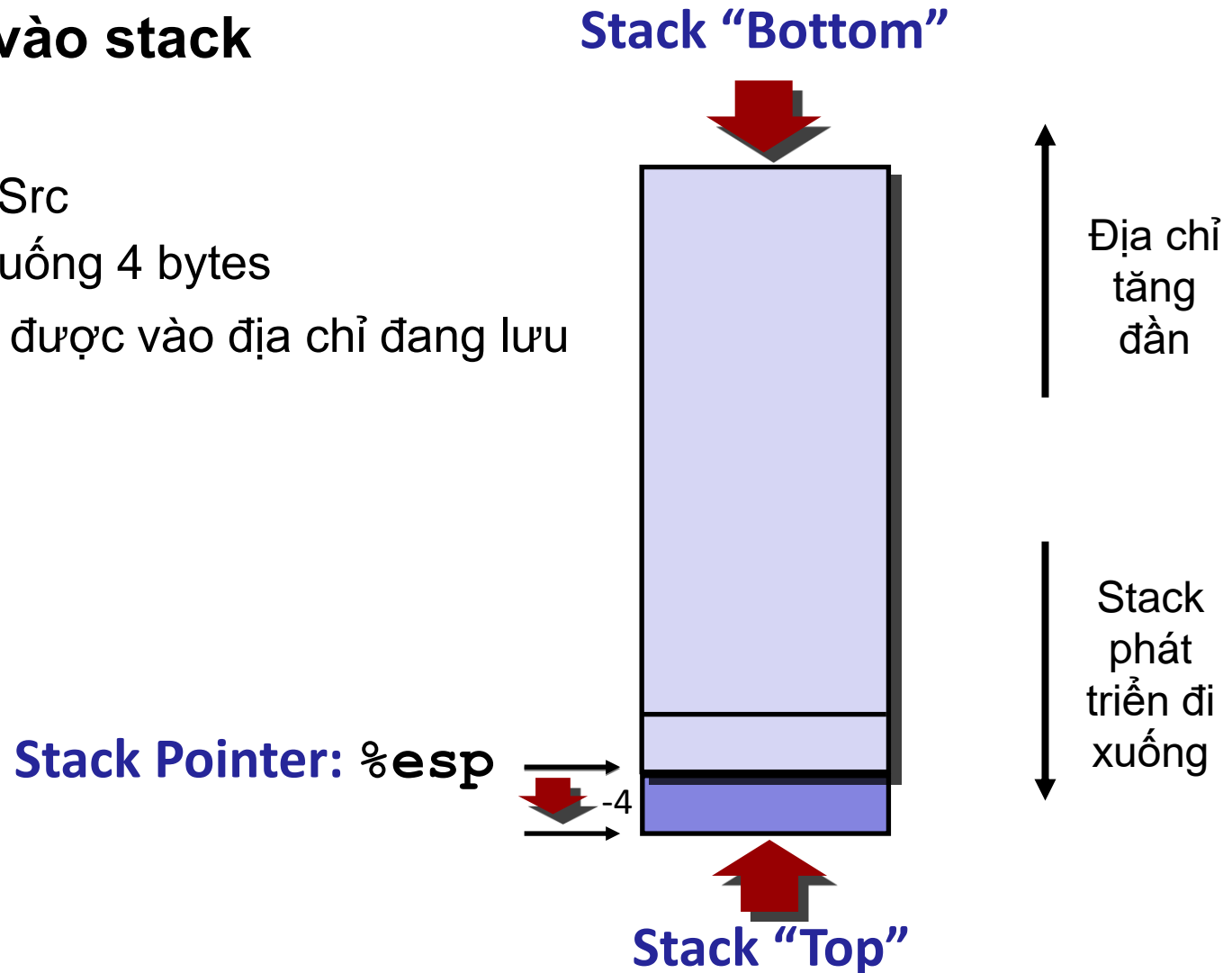

IA32 Stack: Push

■ Đẩy dữ liệu vào stack

■ `pushl Src`

- Lấy giá trị từ `Src`
- Giảm `%esp` xuống 4 bytes
- Ghi giá trị lấy được vào địa chỉ đang lưu trong `%esp`

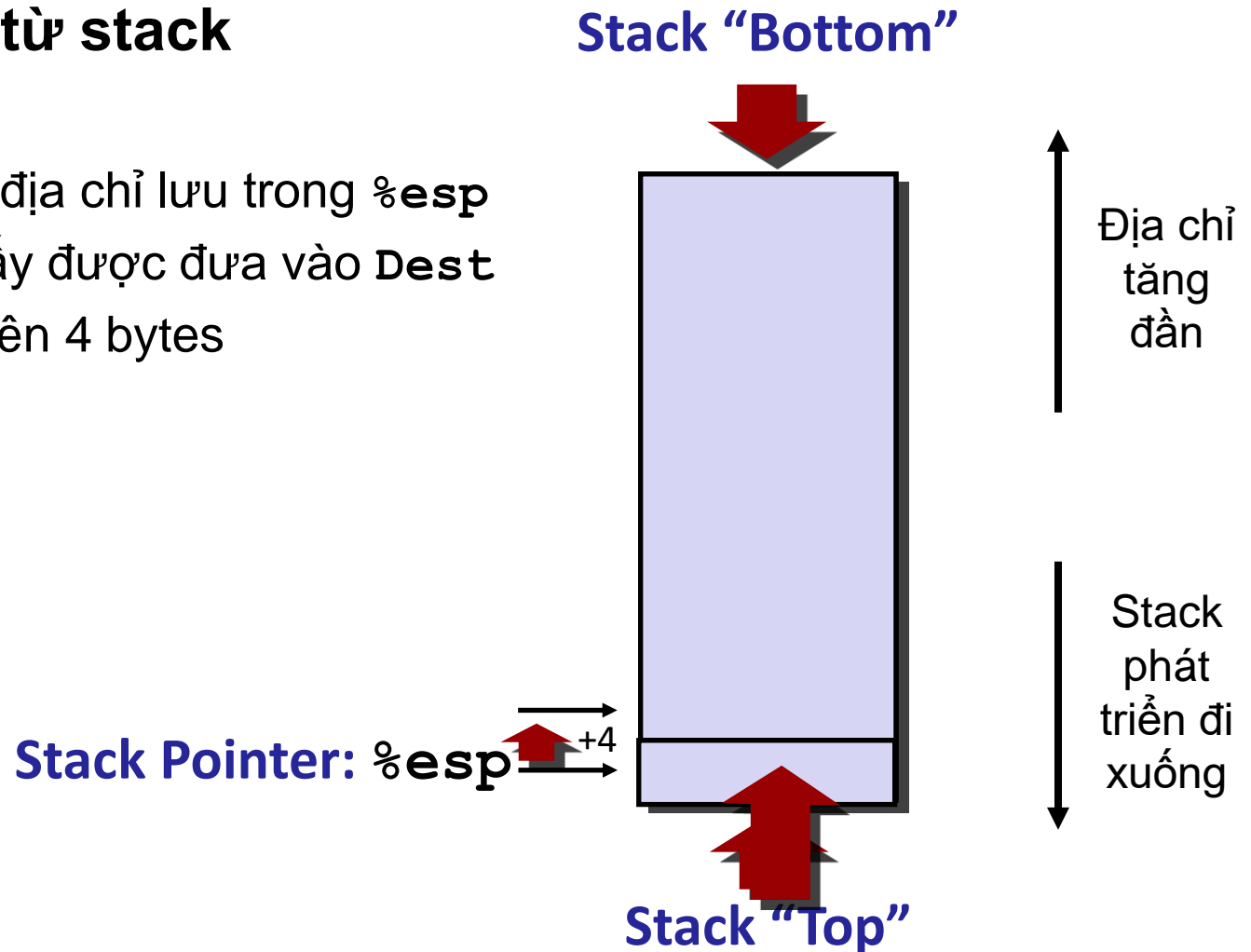

IA32 Stack: Pop

■ Lấy dữ liệu từ stack

■ `popl Dest`

- Lấy giá trị ở địa chỉ lưu trong `%esp`
- Đưa giá trị lấy được đưa vào `Dest`
- Tăng `%esp` lên 4 bytes

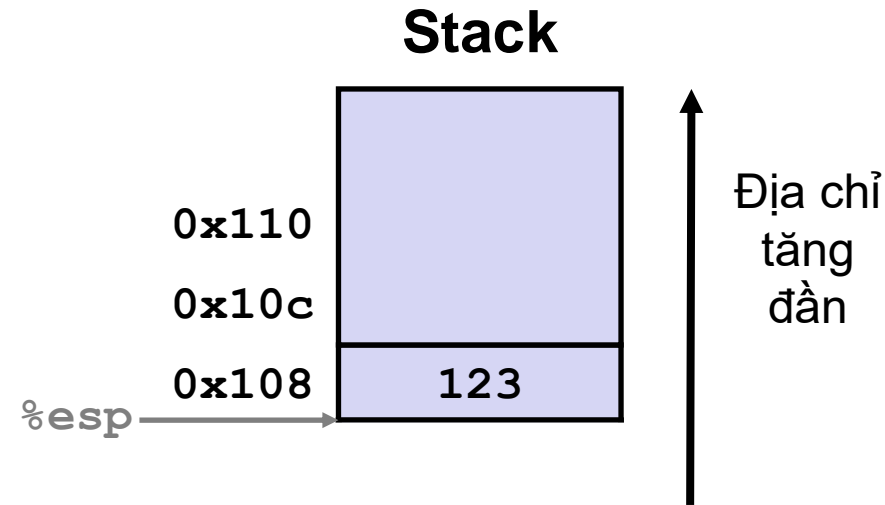
IA32 Stack: Push and Pop – Ví dụ

- `%esp = 0x108`
- `%eax = 0x1234`
- `%ebx = 0xABCD`

Các thanh ghi và stack thay đổi như thế nào khi thực hiện lần lượt các lệnh sau?

1. `push %eax`

2. `pop %ebx`

IA32 Stack: Push and Pop – Ví dụ 2

- `%esp = 0x108`
- `%eax = 0x104`
- `%ebx = 0xABCD`

Với các lệnh push dưới đây, giá trị bao nhiêu được đưa vào stack?

1. `push $0x100`

2. `push %eax`

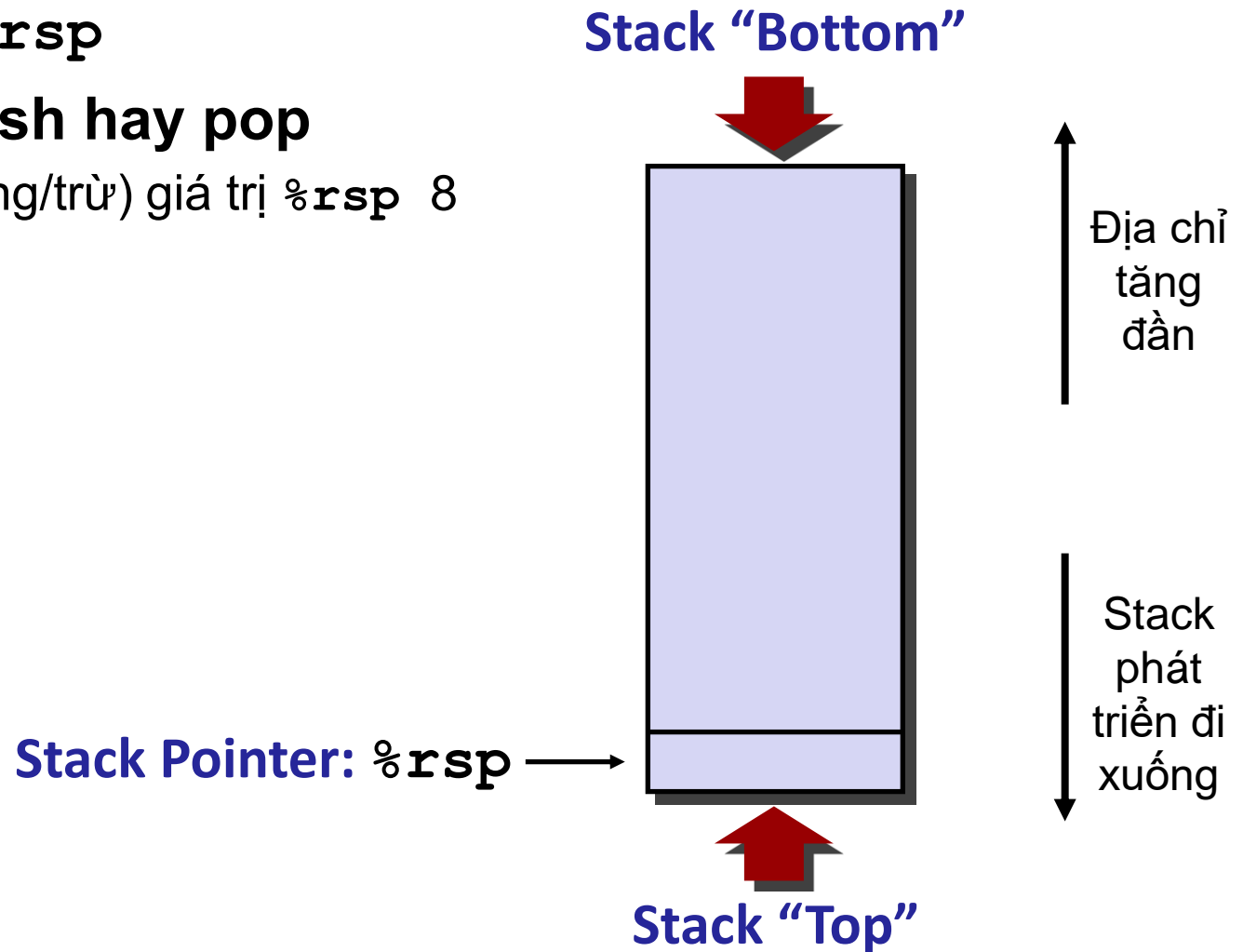
3. `push (%eax)`

4. `push 0x100`

Địa chỉ	Giá trị
0x108	0xF0
0x104	0xEF
0x100	0xAB

x86-64 Stack?

- Thanh ghi `%rsp`
- Các lệnh `push` hay `pop`
  - Thay đổi (cộng/trừ) giá trị `%rsp` 8 bytes

Nội dung

- **Thủ tục (Procedures)**
  - Cấu trúc stack
  - **Gọi hàm trong IA32**
    - Chuyển luồng
    - Truyền dữ liệu
    - Quản lý dữ liệu cục bộ
- Dịch ngược – Reverse Engineering

Chuyển luồng thực thi hàm

804854e: e8 3d 06 00 00 **call 8048b90** <main>
8048553: 50 **pushl %eax**

8048b90 <main>:

....

ret

Chuyển luồng thực thi hàm

- Mỗi hàm đều có địa chỉ bắt đầu, thường được gán *label*
- Stack hỗ trợ gọi hàm và trở về từ hàm
  - Gọi 1 hàm con – Procedure call
  - Trở về hàm mẹ từ hàm con – Procedure ret
- **Gọi hàm: `call label`**
  - Lưu địa chỉ trả về (return address) vào stack (push)
  - Nhảy đến `label` để thực thi
- **Trở về từ hàm: `ret`**
  - Lấy địa chỉ trả về ra từ stack (pop)
  - Nhảy đến địa chỉ lấy được để quay về hàm mẹ
- **Địa chỉ trả về (Return address):**
  - Địa chỉ câu lệnh assembly tiếp theo của hàm mẹ cần thực thi ngay phía sau lệnh `call` hàm con
  - Ví dụ trong mã assembly bên:
    - Địa chỉ trả về = 0x8048553

```
804854e: e8 3d 06 00 00  call 8048b90 <main>
8048553: 50                pushl %eax
```

Ví dụ: Gọi hàm và Trả về hàm

```
804854e:    e8 3d 06 00 00    call    8048b90 <main>
8048553:    50               pushl   %eax
```

Địa chỉ trả về? **0x8048553** → Lưu trong %eip (con trỏ lệnh)

call main ⇔ - Push địa chỉ trả về vào stack: **push \$0x8048553**
- Nhảy đến nhãn main: **jmp 8048b90**

↓
- Push địa chỉ trả về vào stack: **push %eip**
- Nhảy đến nhãn main: **jmp 8048b90**

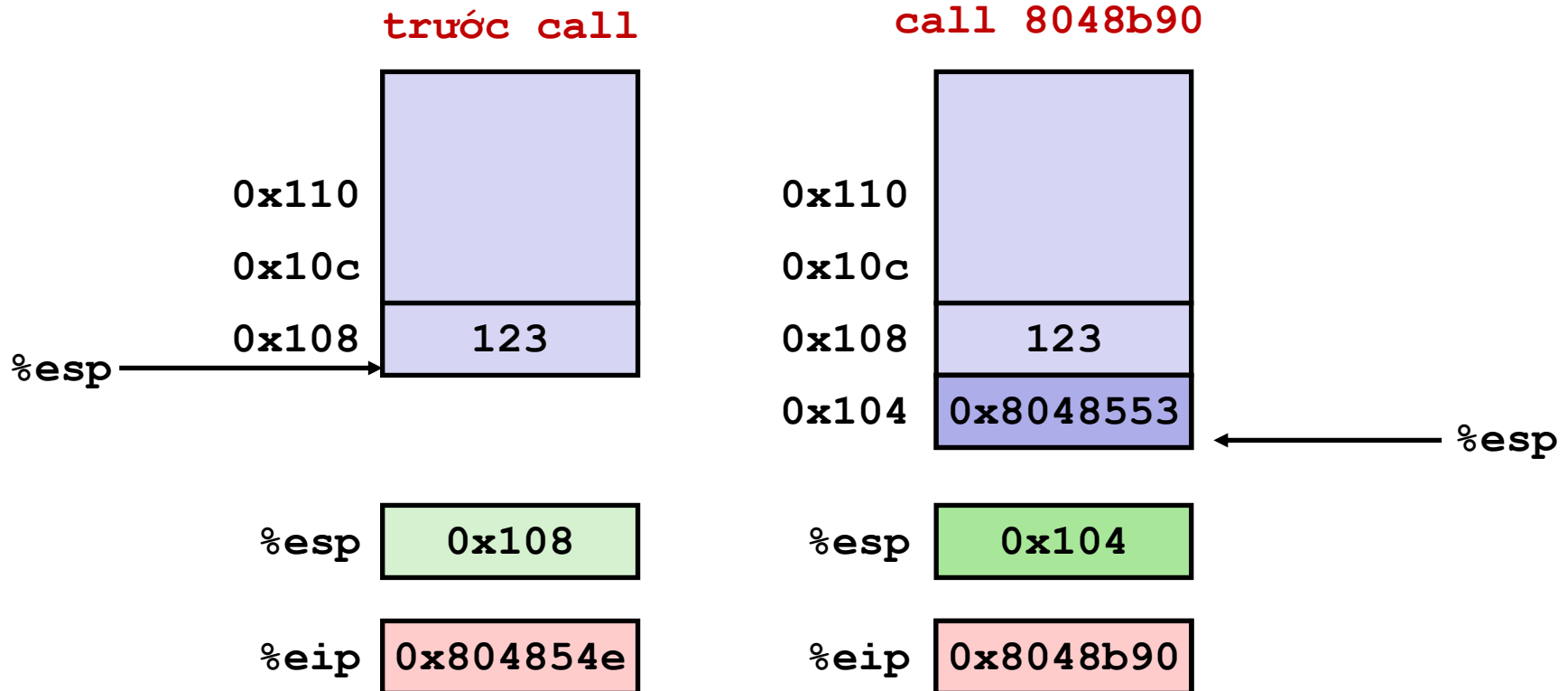
```
8048b90: main:
...
8048591:    c3               ret
```

ret ⇔ - Pop địa chỉ trả về vào stack: **pop %eip**
- Nhảy đến lệnh ở địa chỉ trả về: **jmp *%eip**

Ví dụ: Gọi hàm

804854e:	e8 3d 06 00 00	call	8048b90 <main>
8048553:	50	pushl	%eax

call 0x8048b90 = push %eip
                  jmp 0x8048b90

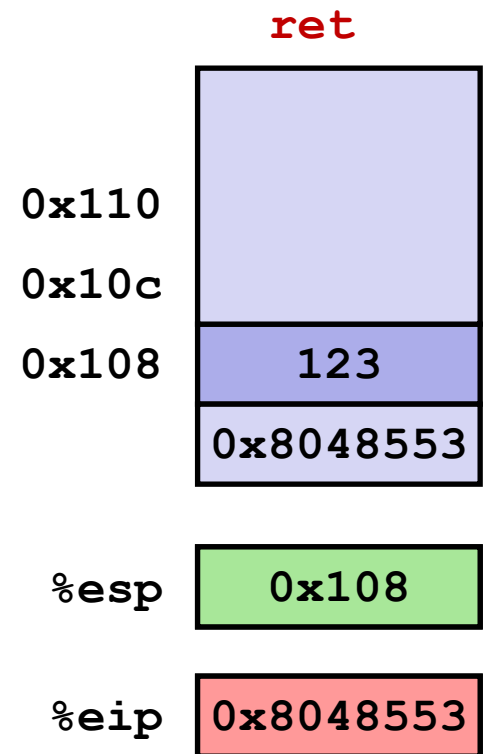
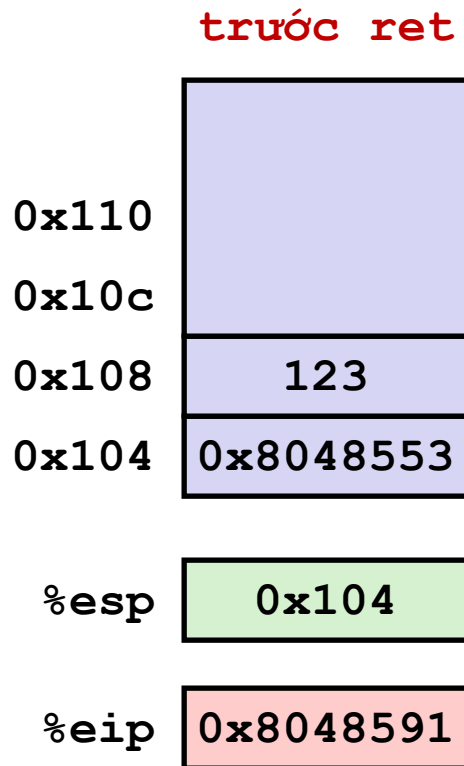
%eip: program counter

Ví dụ: Trả về hàm

```
8048591:    c3                ret
```

```
ret = pop %eip  
     jmp *%eip
```


%eip: program counter

Gọi và trả về hàm – Ví dụ

```
int main()
{
    int result = func(5,6);
    return result;
}
```

```
int func(int x, int y)
{
    int sum = 0;
    sum = x + y;
    return sum;
}
```

main:

```
    pushl    %ebp
    movl     %esp, %ebp
    subl     $16, %esp
    pushl     $6
    pushl     $5
    → call    func
    → movl     %eax, -4(%ebp)
    movl     -4(%ebp), %eax
    leave
    ret
```

return
addr

func:

```
    pushl    %ebp
    movl     %esp, %ebp
    subl     $16, %esp
    movl     $0, -4(%ebp)
    movl     8(%ebp), %edx
    movl     12(%ebp), %eax
    addl     %edx, %eax
    movl     %eax, -4(%ebp)
    movl     -4(%ebp), %eax
    leave
    ret
```

Hoạt động của hàm dựa trên stack

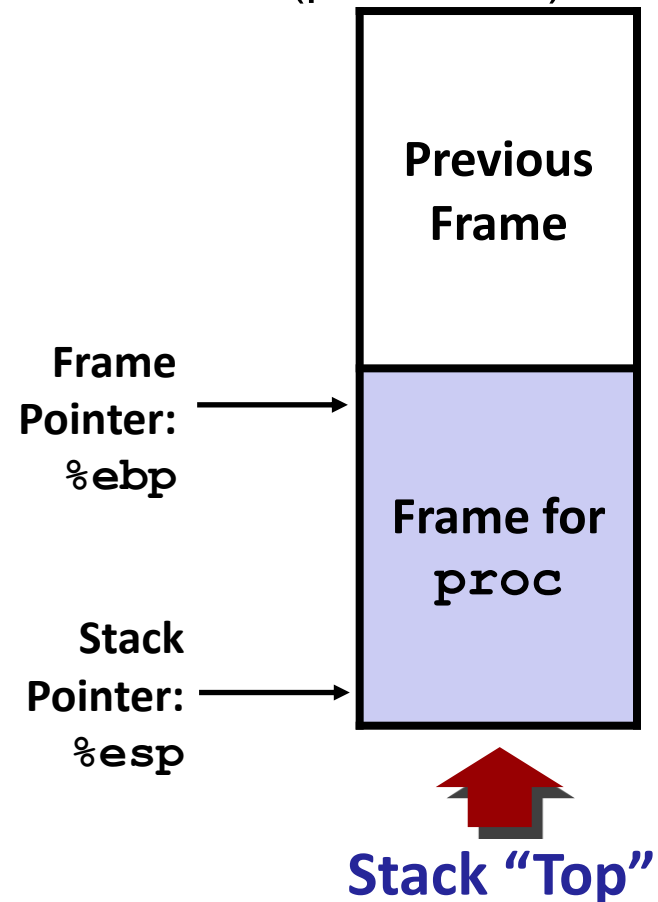
■ Stack được cấp phát bằng **Frames**

- 1 hàm (procedure) = 1 stack frame
- Hỗ trợ lưu trữ các thông tin dùng để gọi và trả về hàm (procedure)
  - Địa chỉ trả về
  - Các tham số (arguments)
  - Các biến cục bộ (local variables)

■ 1 Frame là vùng nhớ xác định bởi **%ebp** và **%esp**

- %ebp trỏ đến vị trí cố định
- %esp lưu động
- Thường truy xuất các dữ liệu trên stack dựa trên %ebp

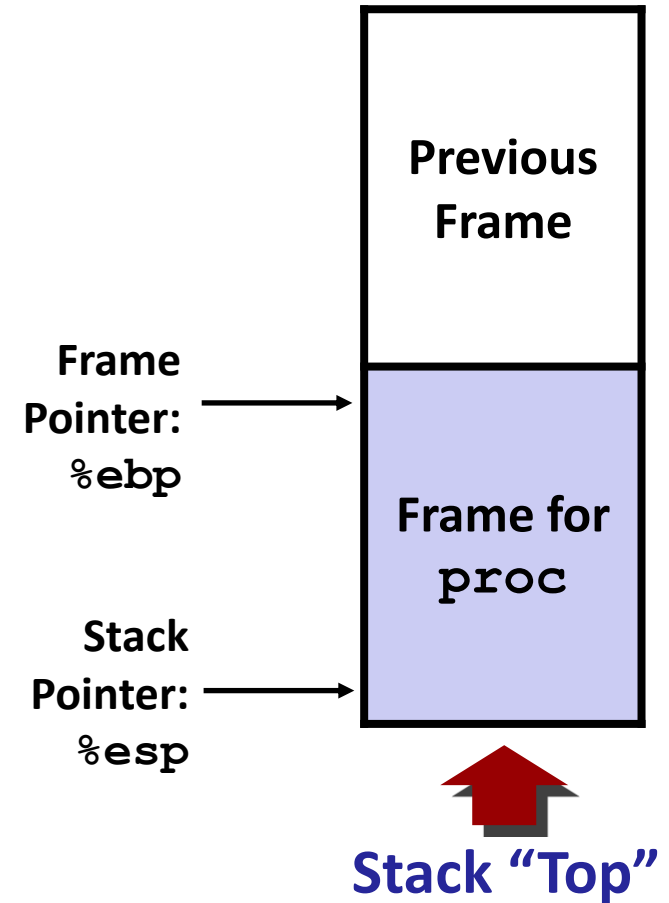
Ví dụ: `-4(%ebp)`

Stack Frames trong IA32

■ Quy tắc ngăn xếp

- Stack frame của 1 hàm tồn tại trong một khoảng thời gian từ lúc hàm được gọi đến lúc kết thúc.
  - Khi nào hàm được gọi thì stack frame của nó sẽ được tạo.
  - Khi kết thúc, stack frame sẽ được thu hồi.
- Hàm thực thi trước thì stack được cập nhật trước.
  - Stack frame cấp phát sau sẽ nằm ở các địa chỉ thấp hơn.
- Hàm kết thúc trước thì stack thu hồi trước.

Ví dụ chuỗi gọi hàm

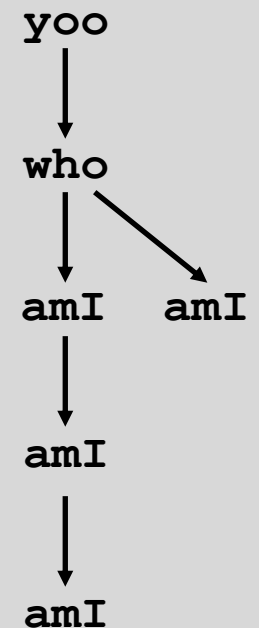
```
yoo (...)  
{  
  .  
  .  
  who ();  
  .  
  .  
}
```

```
who (...)  
{  
  . . .  
  amI ();  
  . . .  
  amI ();  
  . . .  
}
```


```
amI (...)  
{  
  .  
  .  
  amI ();  
  .  
  .  
}
```

Procedure **amI ()** is recursive

Example Call Chain

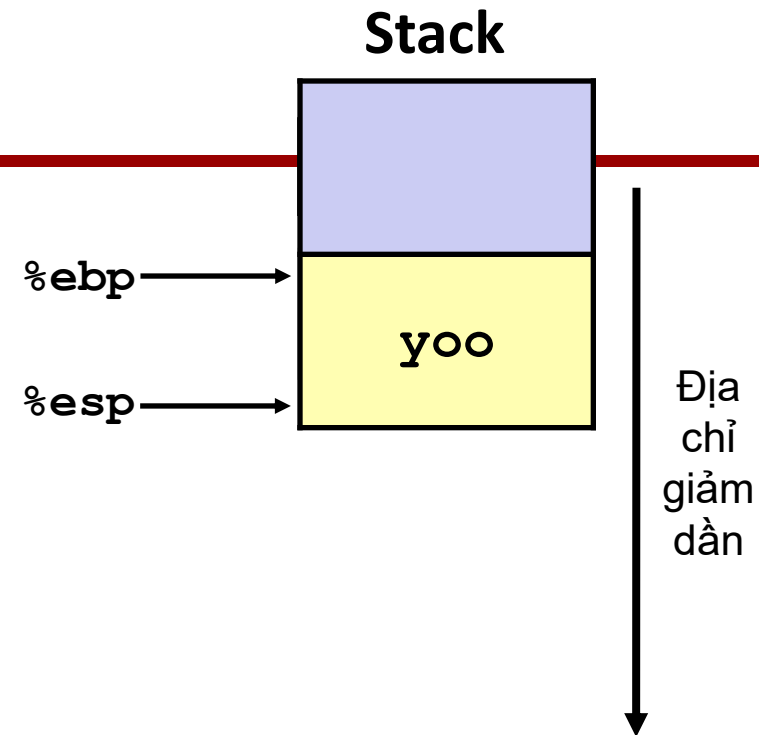

Ví dụ

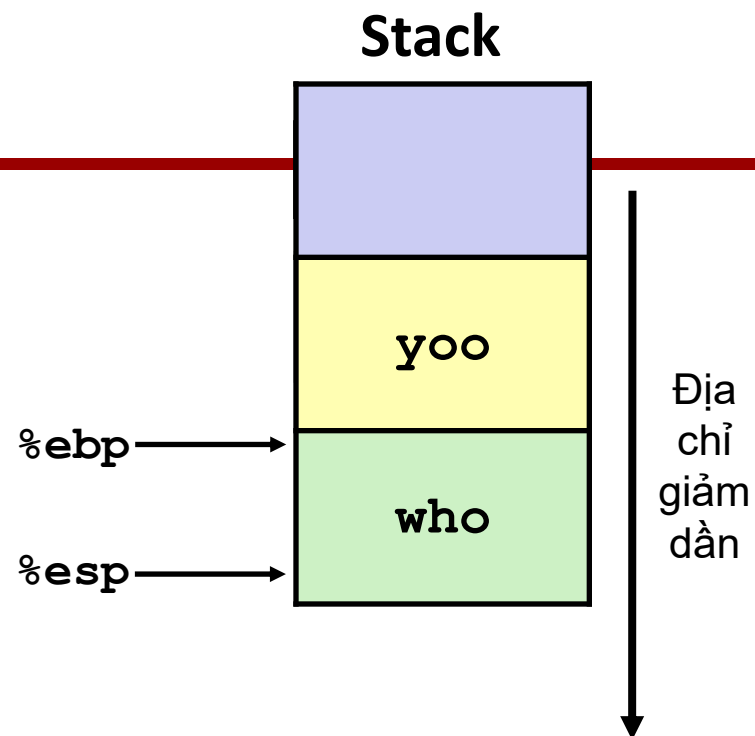
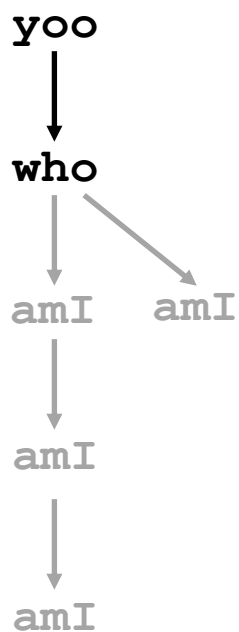
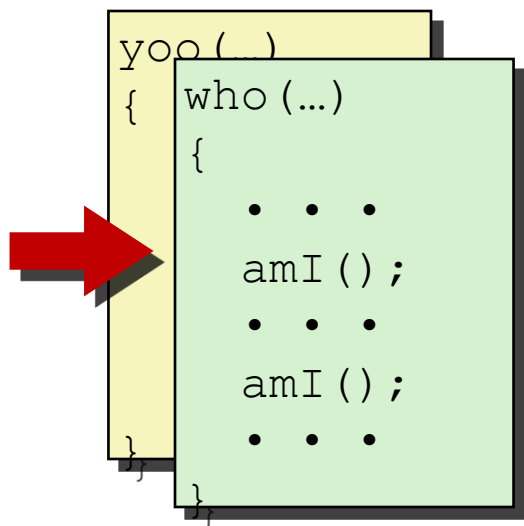


```
yoo (...)  
{  
  .  
  .  
  who ();  
  .  
  .  
}
```

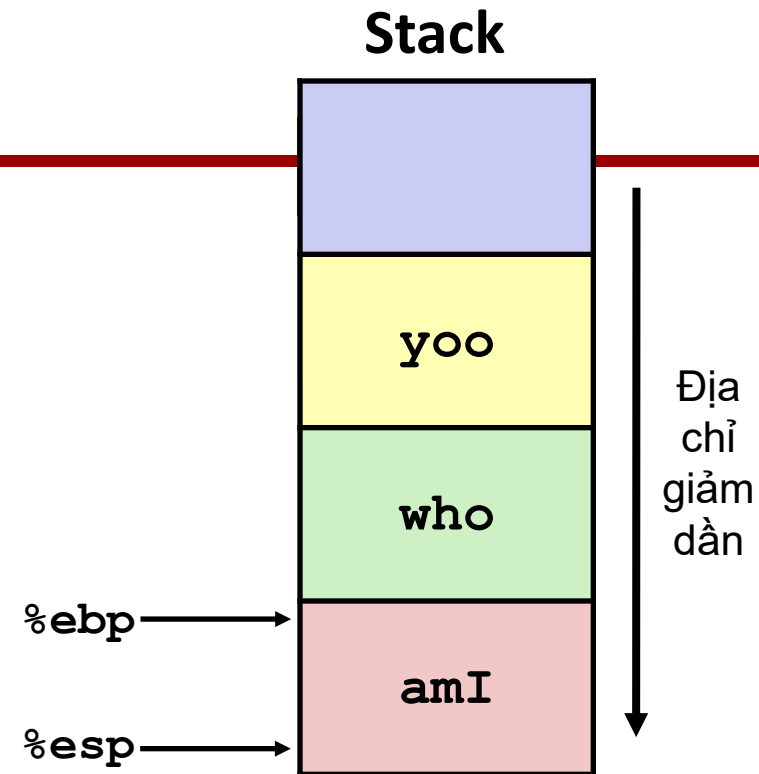
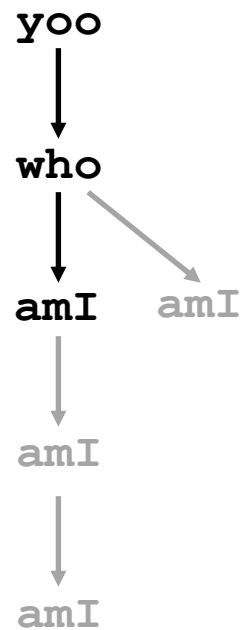
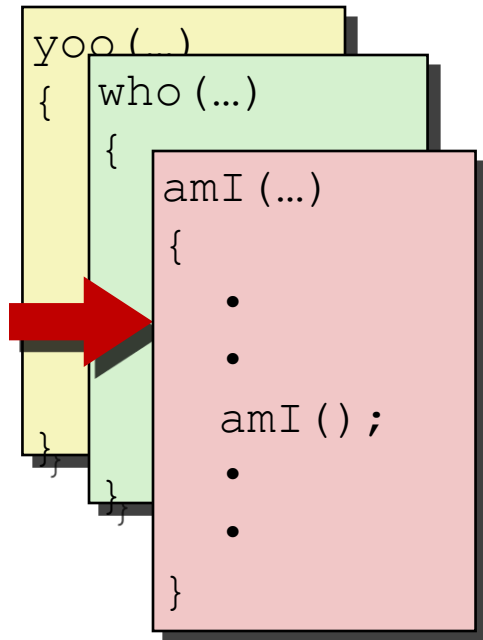
```
yoo  
  ↓  
who  
  ↓  ↘  
amI  amI  
  ↓  
amI  
  ↓  
amI
```


Ví dụ

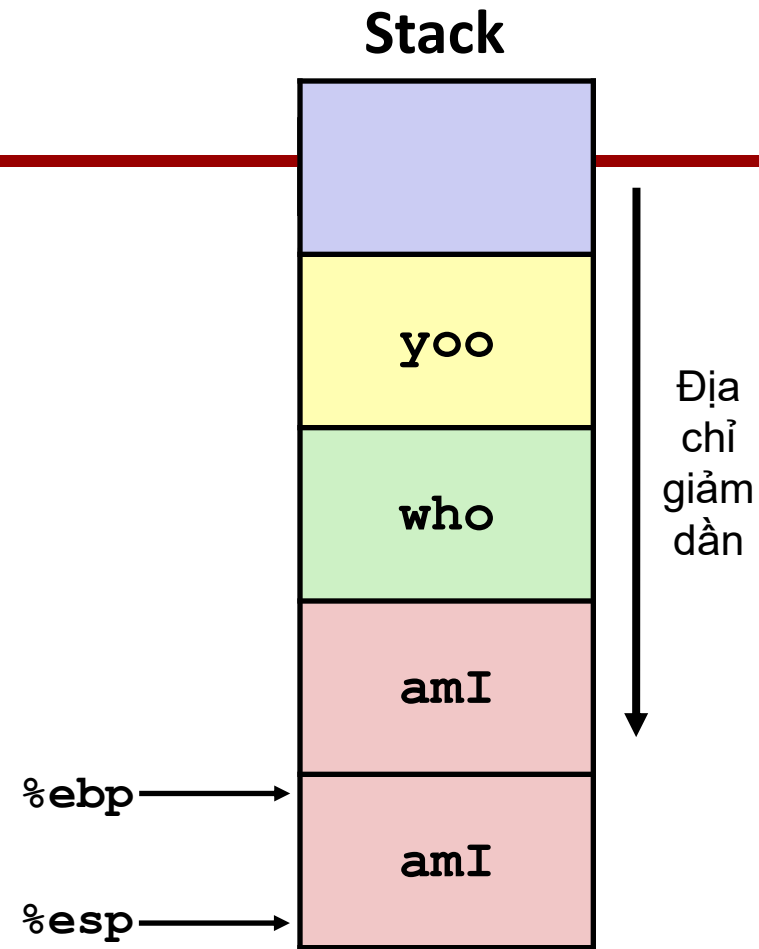
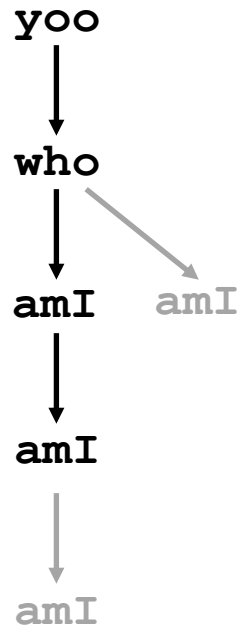
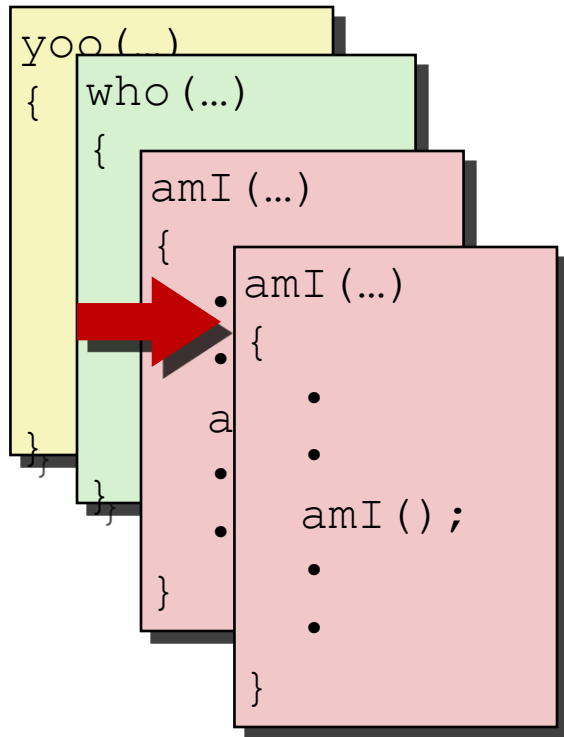

Ví dụ

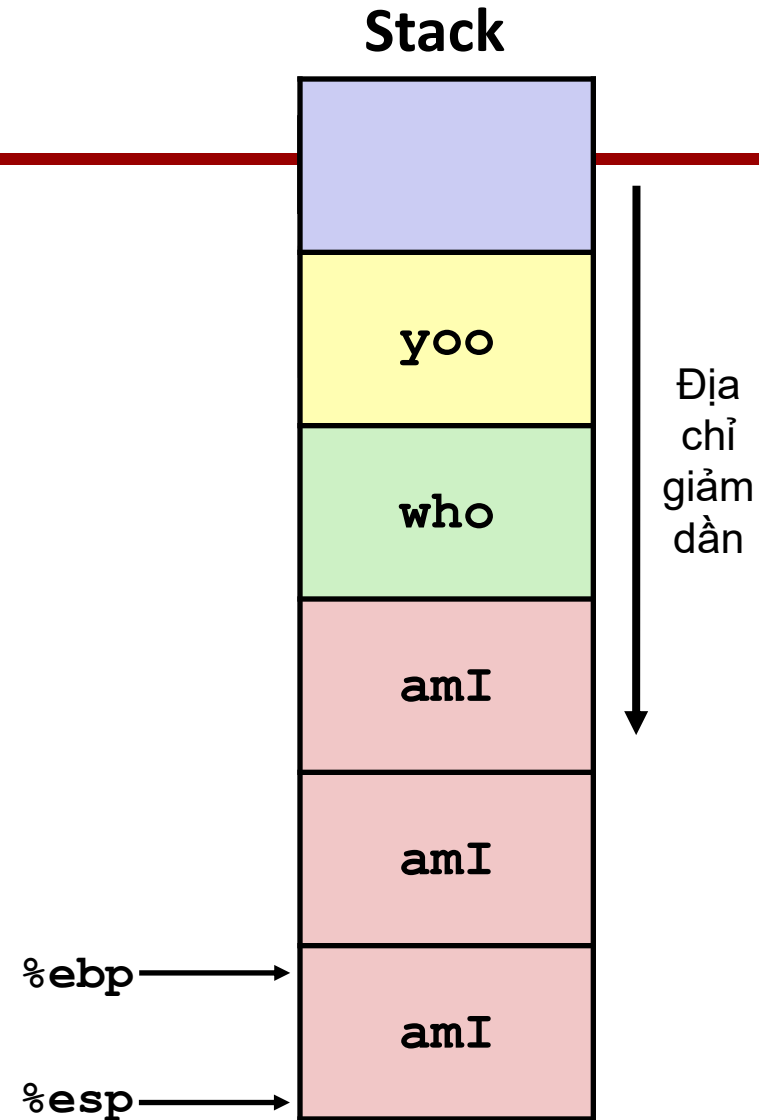
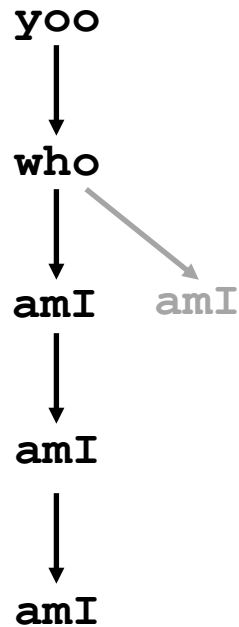
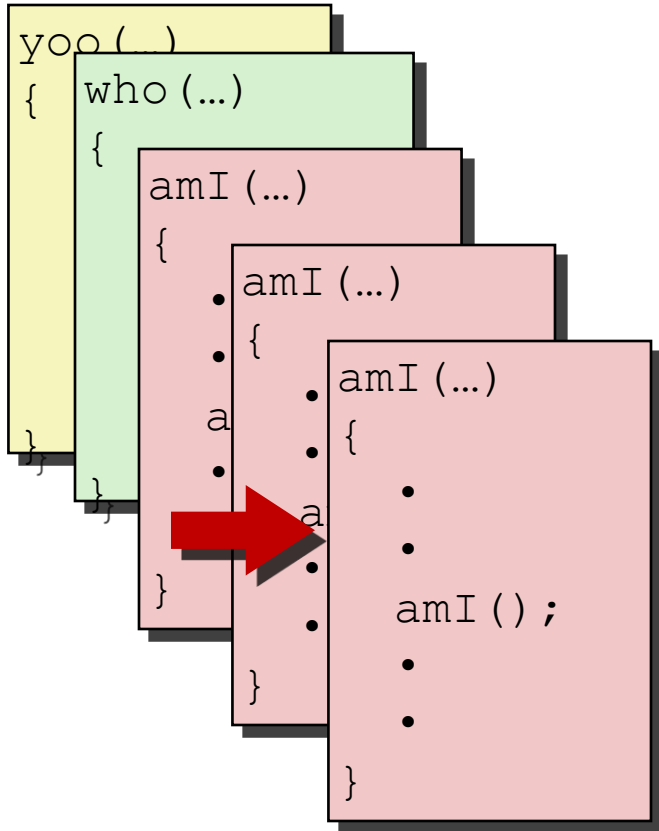

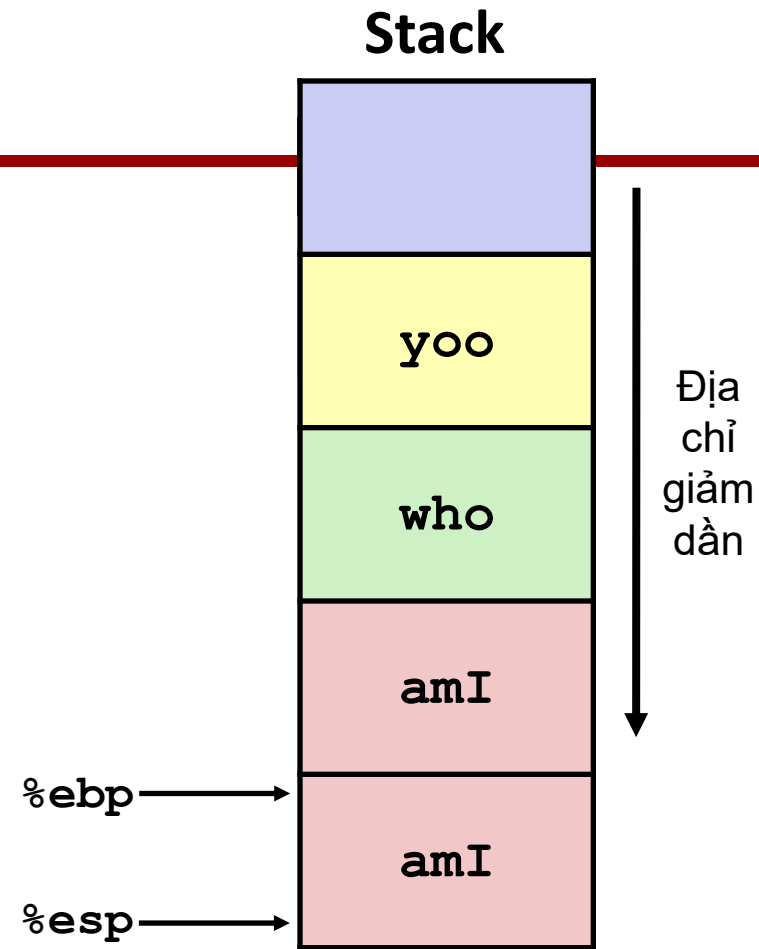
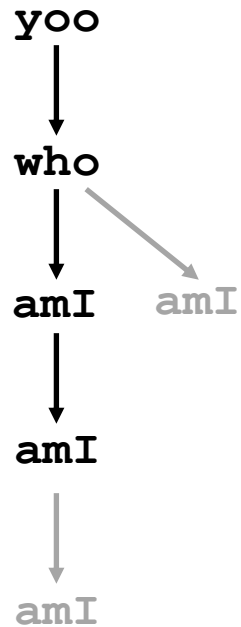
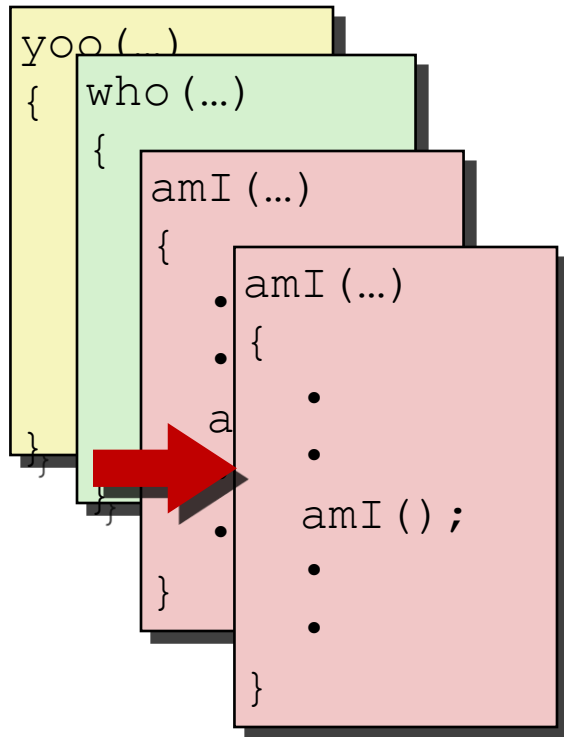
Ví dụ

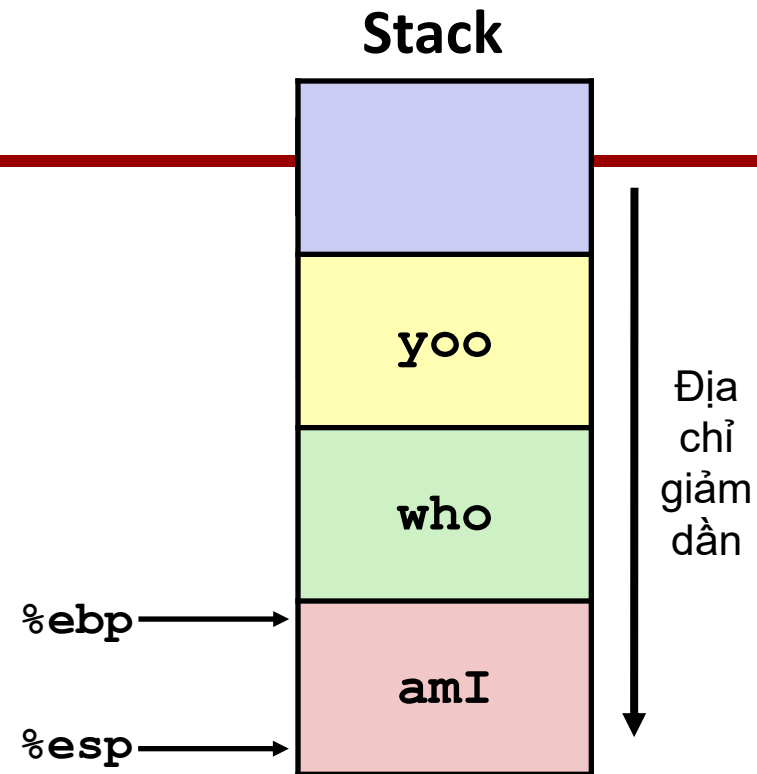
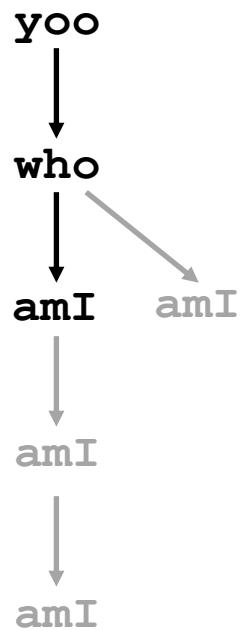
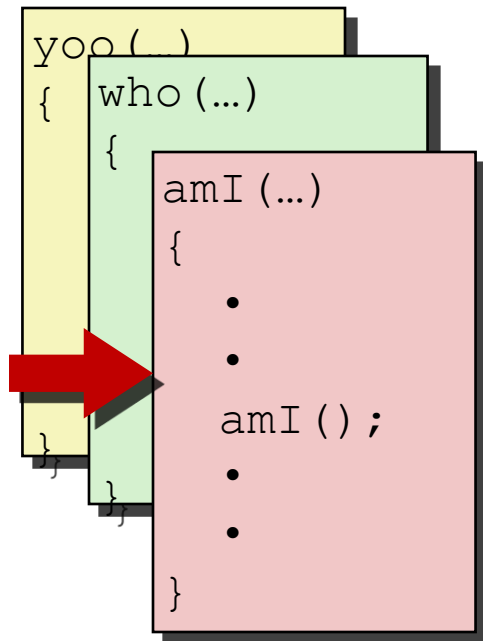
Ví dụ

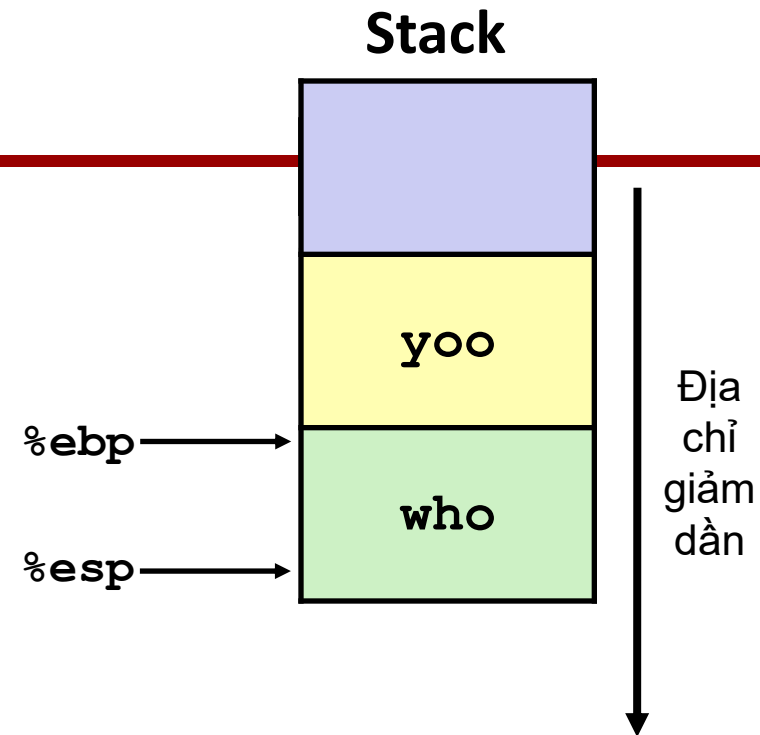
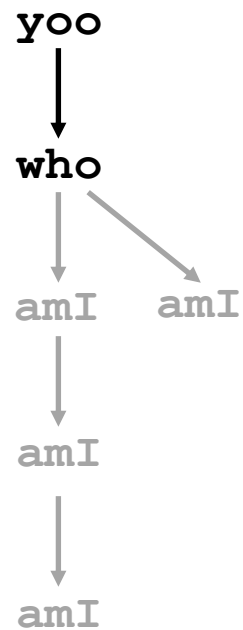
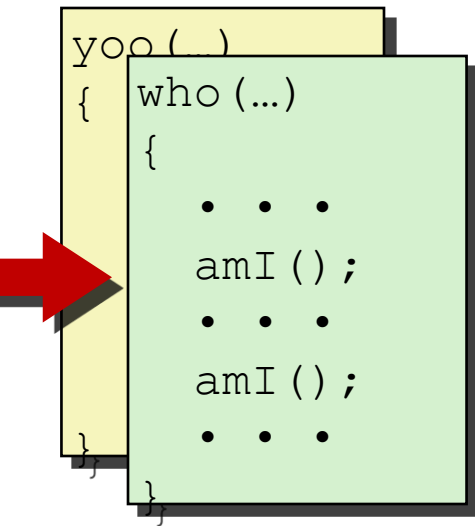
Ví dụ

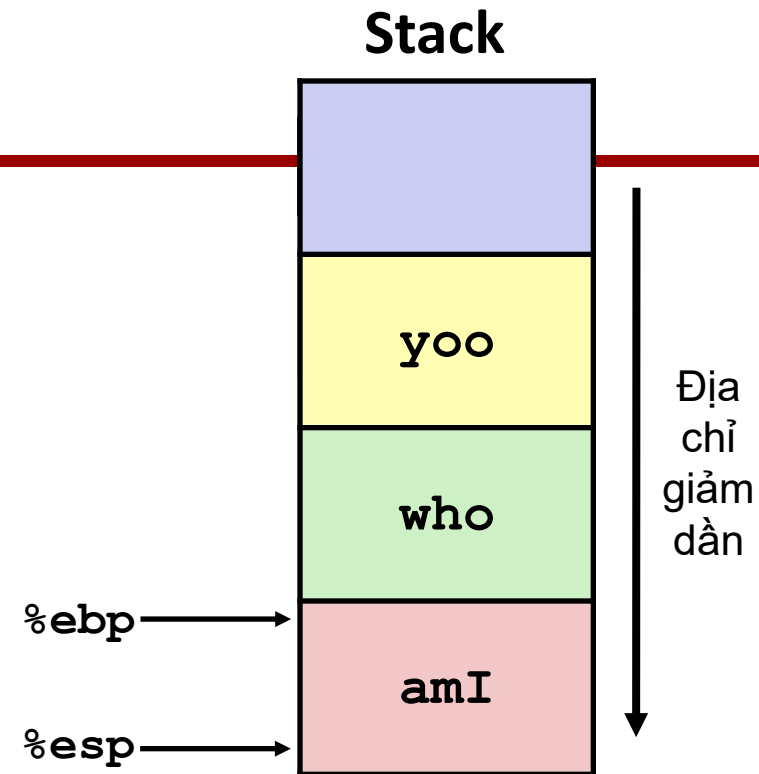
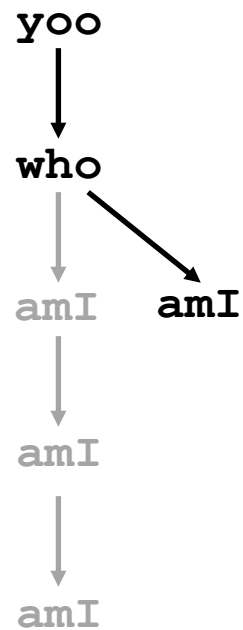
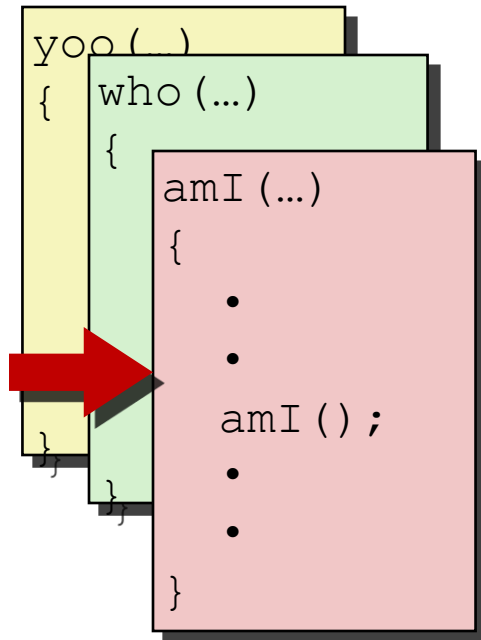
Ví dụ

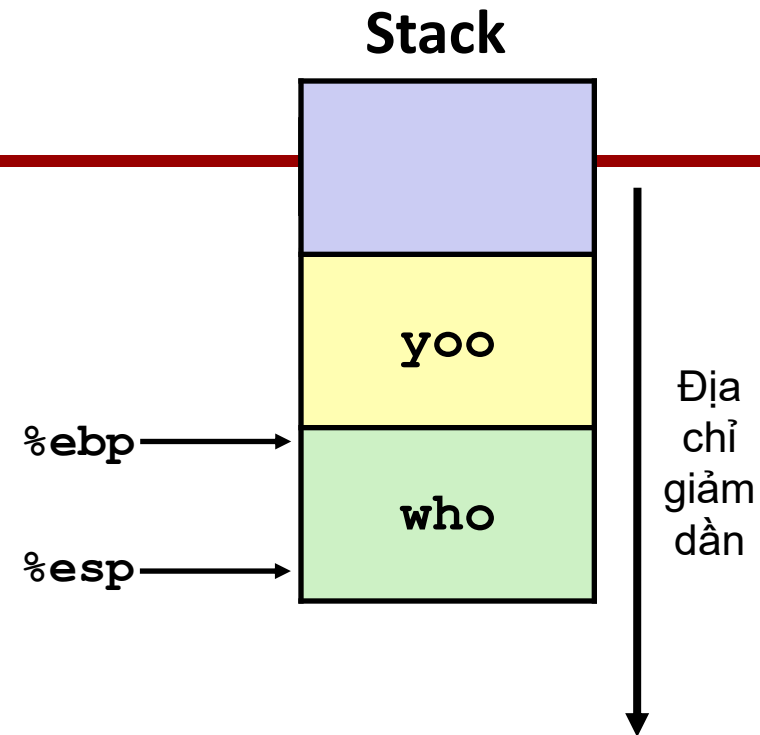
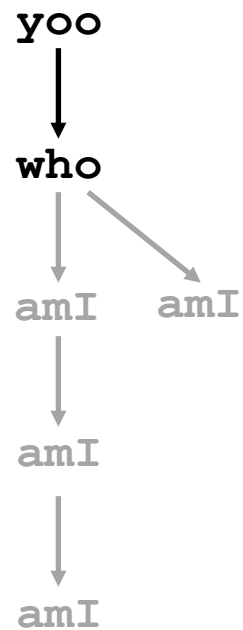
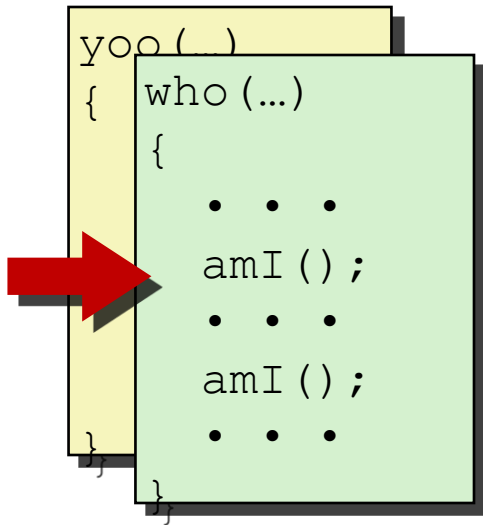
Ví dụ

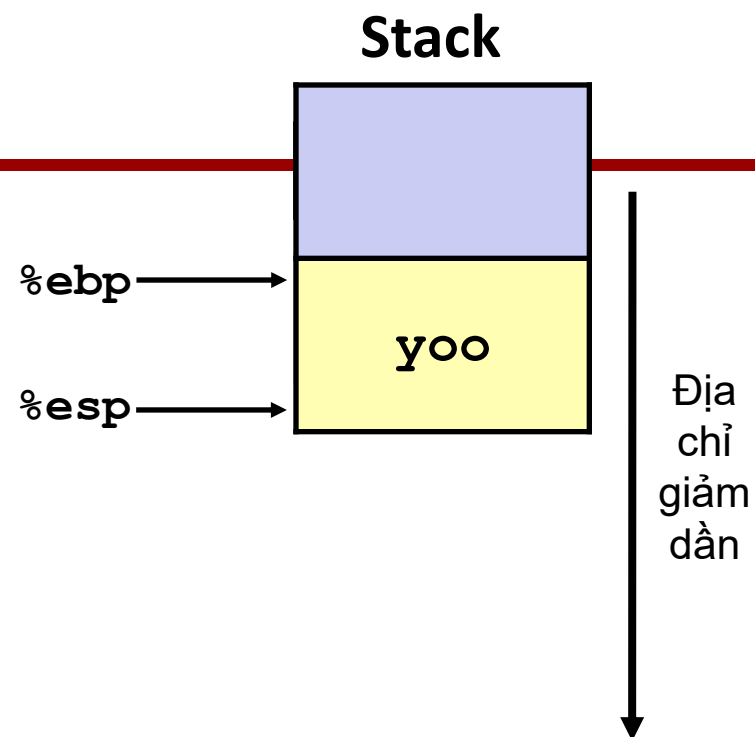
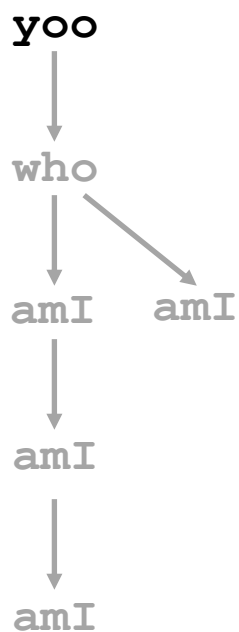
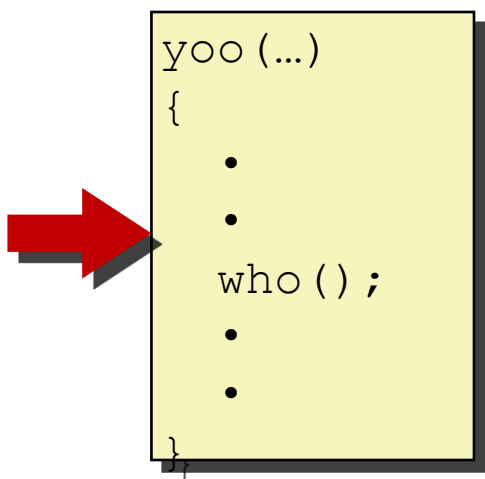
Ví dụ

Ví dụ

Ví dụ

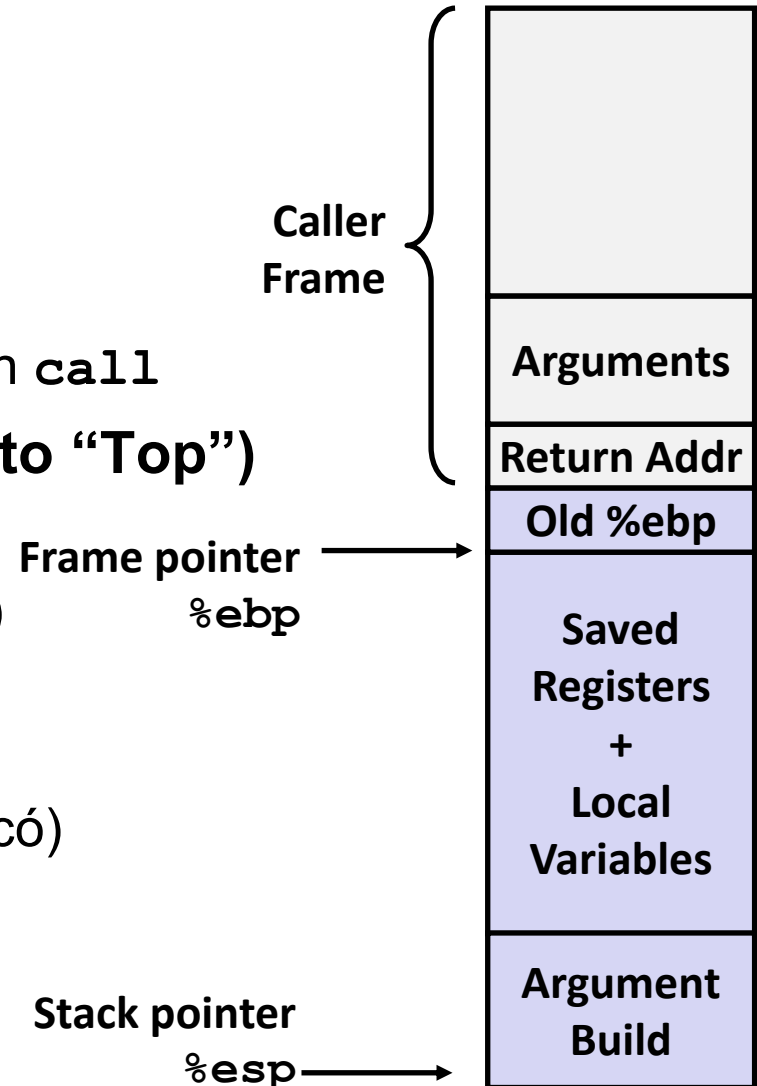
IA32 Stack Frame chứa thông tin gì?

■ Stack frame của hàm mẹ

- Các tham số cho hàm con
  - Đưa vào bằng các lệnh push/mov
- Địa chỉ trả về (Return address)
  - Tự động đẩy vào stack khi chạy lệnh `call`

■ Stack Frame của 1 hàm (“Bottom” to “Top”)

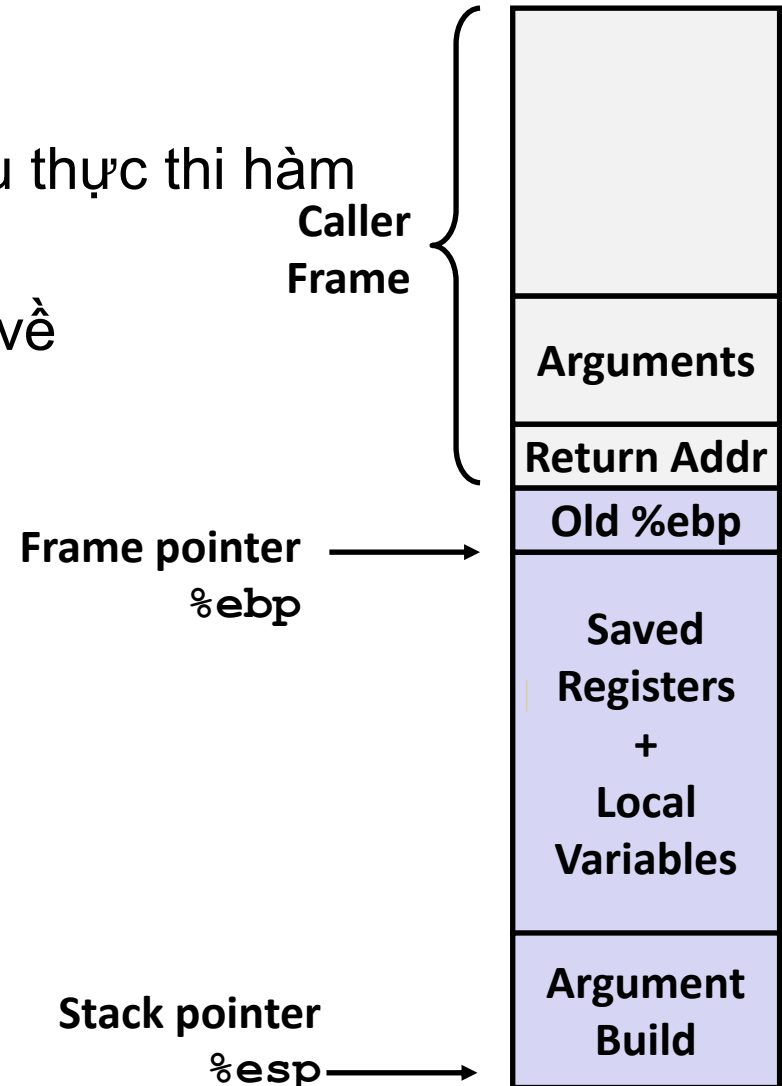
- Frame pointer của hàm mẹ (%ebp)
- Những thanh ghi được lưu lại (nếu có)
- Các biến cục bộ của hàm
- “Argument build”
Tham số cho các hàm muốn gọi (nếu có)

Quản lý IA32 Stack Frame

■ 2 hoạt động:

- **Cấp phát** không gian khi bắt đầu thực thi hàm
  - “Set-up” code trong assembly
- **Thu hồi** không gian khi hàm trả về
  - “Finish” code trong assembly

IA32 Stack frame - Set up & Finish

■ Stack Frame – Set up

- Thực hiện khi 1 hàm bắt đầu thực thi
- Lưu lại %ebp của hàm trước
- Thiết lập %ebp cho stack frame của nó
- Lưu lại các thanh ghi sẽ sử dụng trong hàm (nếu có)

swap:

```
pushl %ebp
movl  %esp, %ebp
pushl %ebx
```

} Set Up

```
movl  8(%ebp), %edx
movl  12(%ebp), %ecx
movl  (%edx), %ebx
movl  (%ecx), %eax
movl  %eax, (%edx)
movl  %ebx, (%ecx)
```

■ Stack frame - Finish

- Thực hiện khi 1 hàm chuẩn bị trả về
- Khôi phục giá trị cũ của các thanh ghi đã sử dụng (nếu có)
- Khôi phục %ebp của hàm trước

```
popl  %ebx
popl  %ebp
ret
```

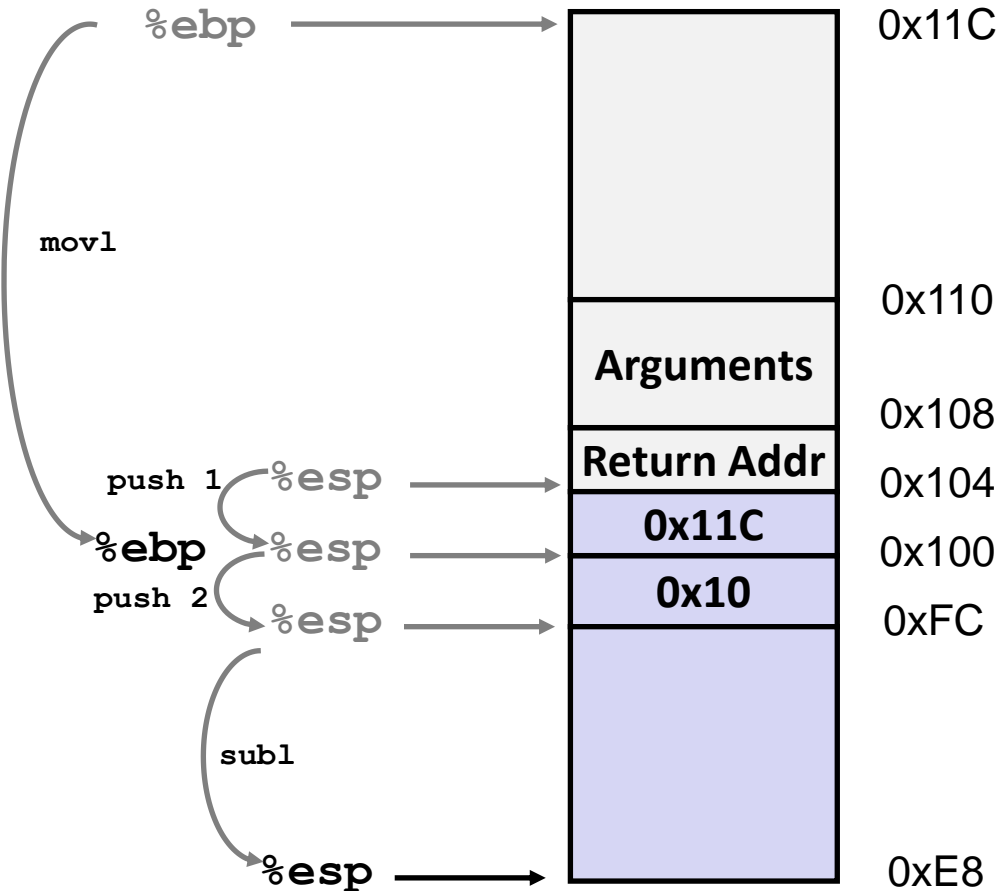
} Finish

Stack frame set up – Ví dụ

Stack sau khi thực hiện `call example`:

`%esp = 0x104`, `%ebp = 0x11C`

`%ebx = 0x10`

example:

```
pushl %ebp
movl  %esp, %ebp
pushl %ebx
subl  $20, %esp
```

Set Up

```
movl  8(%ebp), %edx
movl  12(%ebp), %ecx
movl  (%edx), %ebx
movl  (%ecx), %eax
movl  %eax, (%edx)
movl  %ebx, (%ecx)
```

```
...
addl  $20, %esp
popl  %ebx
popl  %ebp
ret
```

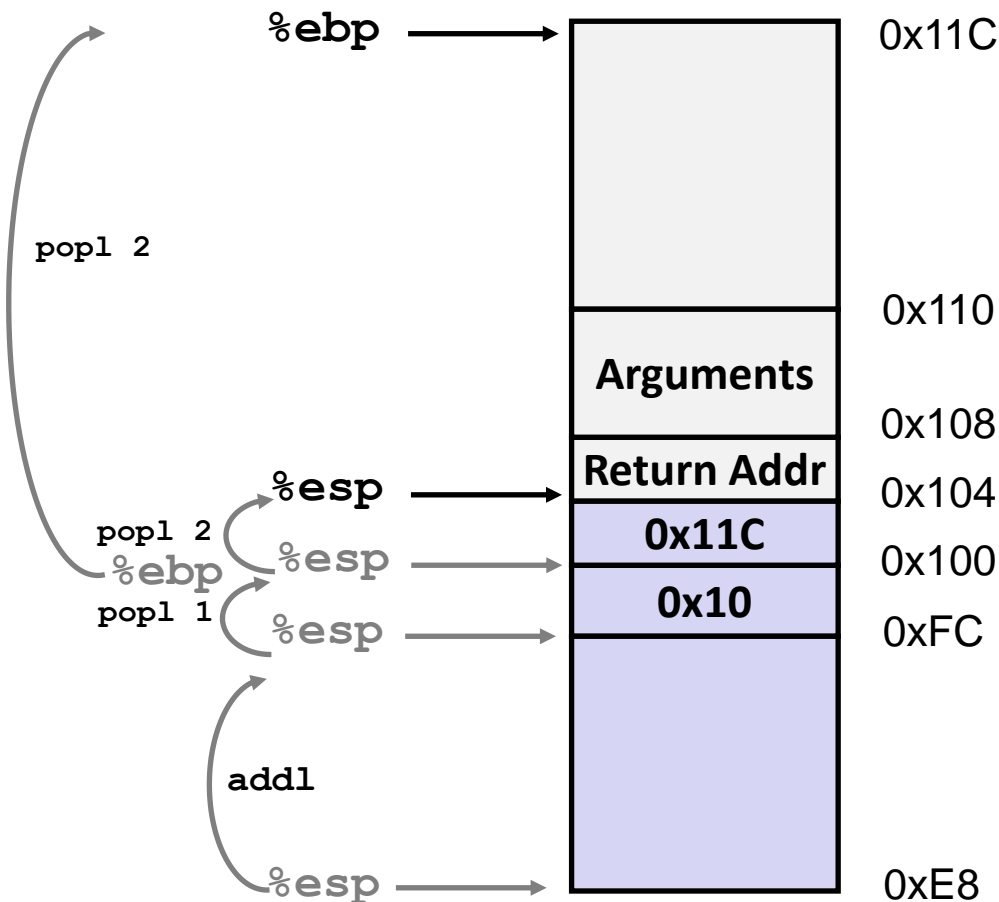
Finish

Stack sau set-up stack frame của **example**:

`%esp = 0xE8`, `%ebp = 0x100`

Stack frame Finish – Ví dụ

%ebx = 0x10

Stack sau finish stack frame của **example**:
%esp = 0x104, %ebp = 0x11C

example:

```
pushl %ebp  
movl  %esp, %ebp  
pushl %ebx  
subl  $20, %esp
```

Set Up

```
movl  8(%ebp), %edx  
movl  12(%ebp), %ecx  
movl  (%edx), %ebx  
movl  (%ecx), %eax  
movl  %eax, (%edx)  
movl  %ebx, (%ecx)
```

...

```
addl  $20, %esp  
popl  %ebx  
popl  %ebp  
ret
```

Finish

Stack frame set up & Finish – Ví dụ

```
int func(int x, int y)
{
    int sum = 0;
    sum = x + y;
    return sum;
}
```

func:

```
pushl    %ebp
movl     %esp, %ebp
subl     $16, %esp
```

} Set Up

```
movl     $0, -4(%ebp)
movl     8(%ebp), %edx
movl     12(%ebp), %eax
addl     %edx, %eax
movl     %eax, -4(%ebp)
movl     -4(%ebp), %eax
```

- Gán %esp = %ebp
- Pop %ebp từ stack

```
← leave
ret
```

} Finish

Nội dung

- **Thủ tục (Procedures)**
  - Cấu trúc stack
  - **Gọi hàm trong IA32**
    - Chuyển luồng
    - Truyền dữ liệu
    - Quản lý dữ liệu cục bộ
- Dịch ngược – Reverse Engineering

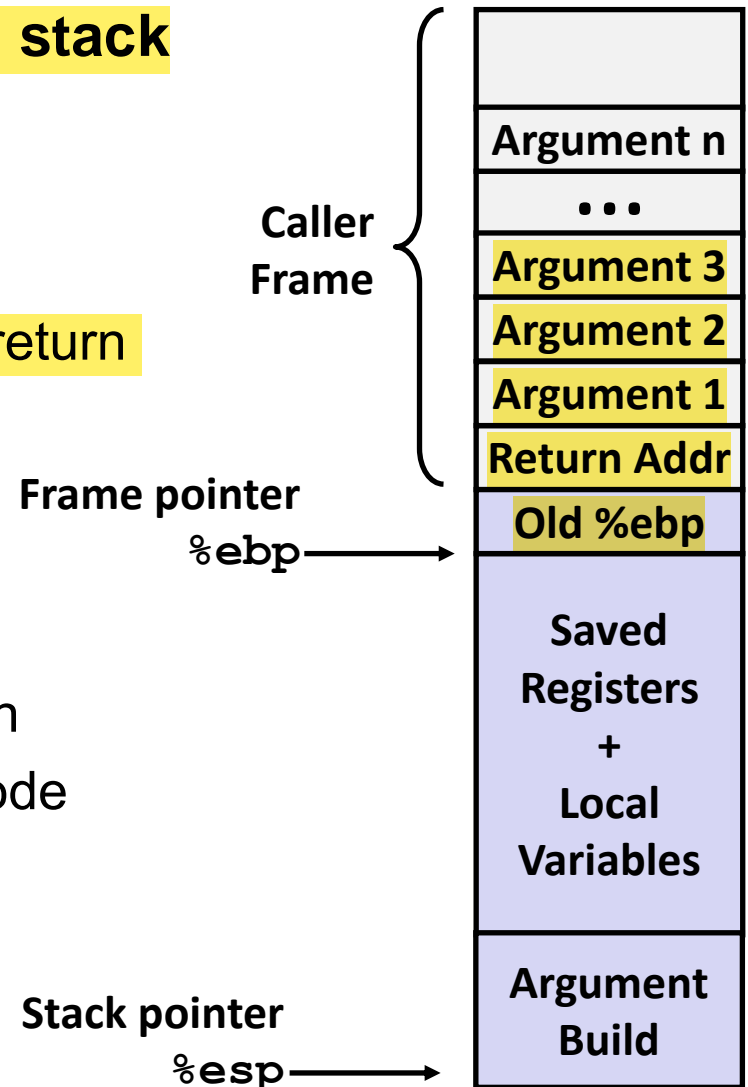
Truyền tham số trong Stack frame IA32

- **Hàm mẹ (caller) đưa tham số vào stack cho hàm con (callee)**

- Trước khi thực thi `call label`
  - Lệnh `push/mov`
  - Nằm ngay phía trước địa chỉ trả về (return address) trong stack
- Thứ tự: reverse order

- **Hàm con (callee) truy xuất tham số**

- Dựa trên vị trí so với `%ebp` của hàm con
  - `%ebp` sau khi hoàn thành “set up” code

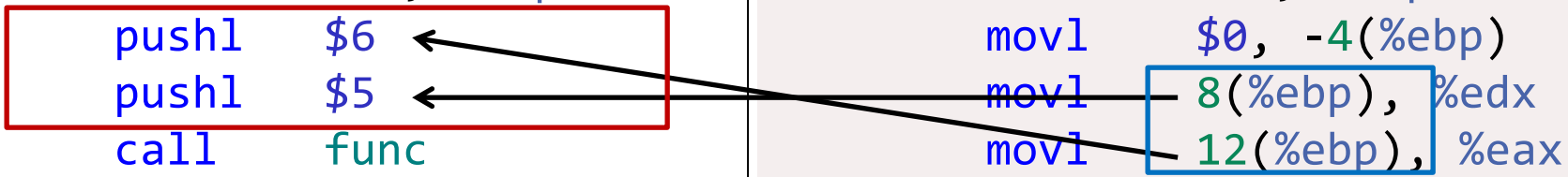

Truyền tham số cho hàm – Ví dụ 1

```
int main()  
{  
    int result = func(5,6);  
    return result;  
}  
  
int func(int x, int y)  
{  
    int sum = 0;  
    sum = x + y;  
    return sum;  
}
```


main:		func:	
pushl	%ebp	pushl	%ebp
movl	%esp, %ebp	movl	%esp, %ebp
subl	\$16, %esp	subl	\$16, %esp
pushl	\$6	movl	\$0, -4(%ebp)
pushl	\$5	movl	8(%ebp), %edx
call	func	movl	12(%ebp), %eax
addl	\$8, %esp	addl	%edx, %eax
movl	%eax, -4(%ebp)	movl	%eax, -4(%ebp)
movl	-4(%ebp), %eax	movl	-4(%ebp), %eax
leave		leave	
ret		ret	

Truyền tham số cho hàm: Ví dụ 2 - swap

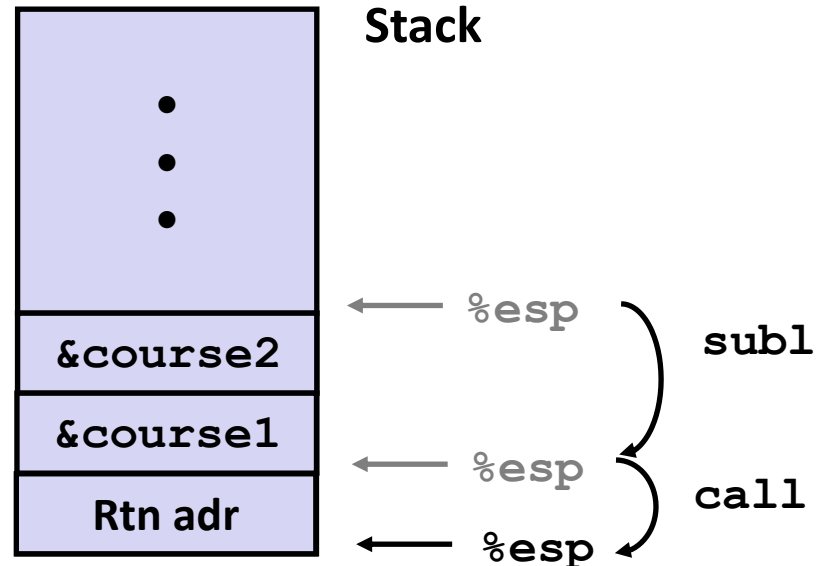
```
int course1 = 15213;
int course2 = 18243;

void call_swap() {
    swap(&course1, &course2);
}
```

```
void swap(int *xp, int *yp)
{
    int t0 = *xp;
    int t1 = *yp;
    *xp = t1;
    *yp = t0;
}
```

Gọi swap từ hàm call_swap

```
call_swap:
    . . .
    subl    $8, %esp
    movl    $course2, 4(%esp)
    movl    $course1, (%esp)
    call    swap
    . . .
```


Truyền tham số: Ví dụ swap

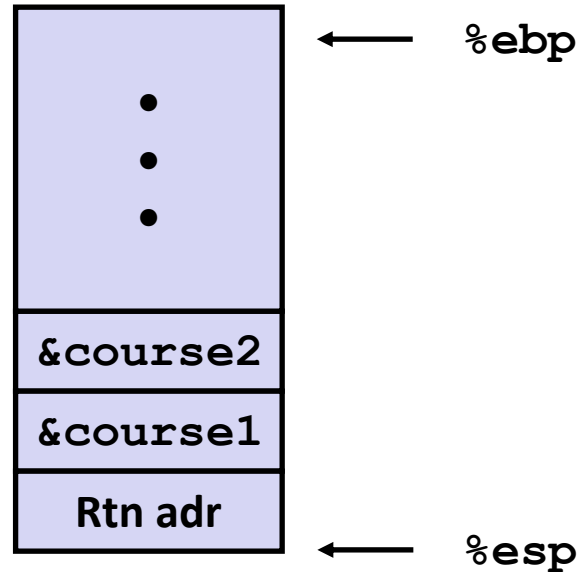
```
void swap(int *xp, int *yp)
{
    int t0 = *xp;
    int t1 = *yp;
    *xp = t1;
    *yp = t0;
}
```

swap:

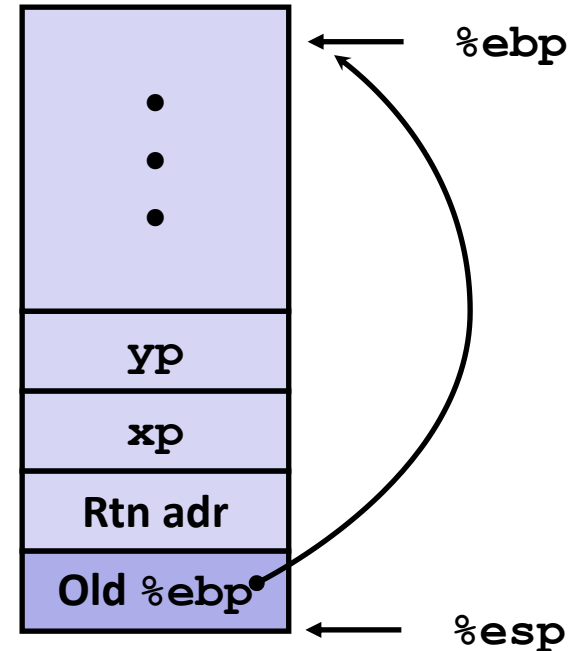
pushl %ebp	}	Set Up
movl %esp, %ebp		
pushl %ebx		
movl 8(%ebp), %edx	}	Body
movl 12(%ebp), %ecx		
movl (%edx), %ebx		
movl (%ecx), %eax		
movl %eax, (%edx)		
movl %ebx, (%ecx)		
popl %ebx	}	Finish
popl %ebp		
ret		

swap Setup #1

Entering Stack

Resulting Stack

`swap:`

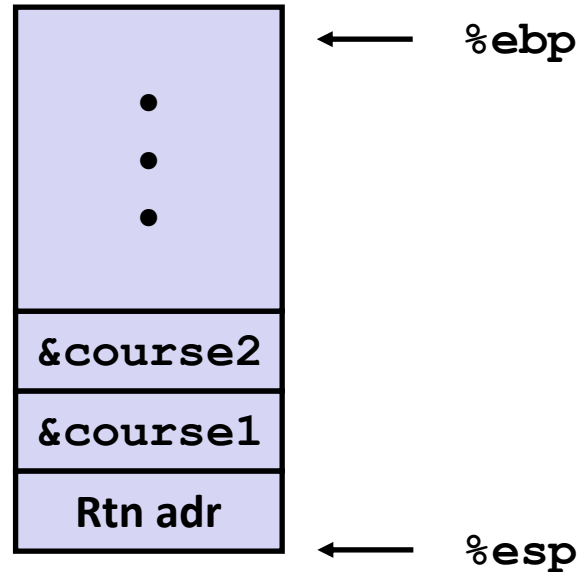
`pushl %ebp`

`movl %esp,%ebp`

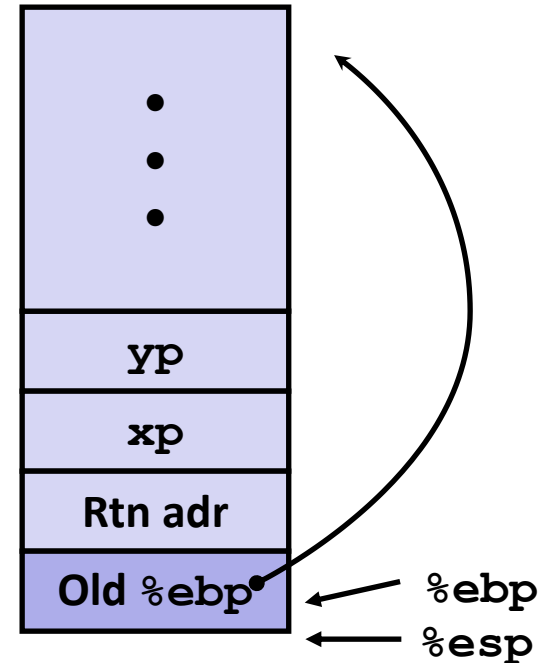
`pushl %ebx`

swap Setup #2

Entering Stack

Resulting Stack

`swap:`

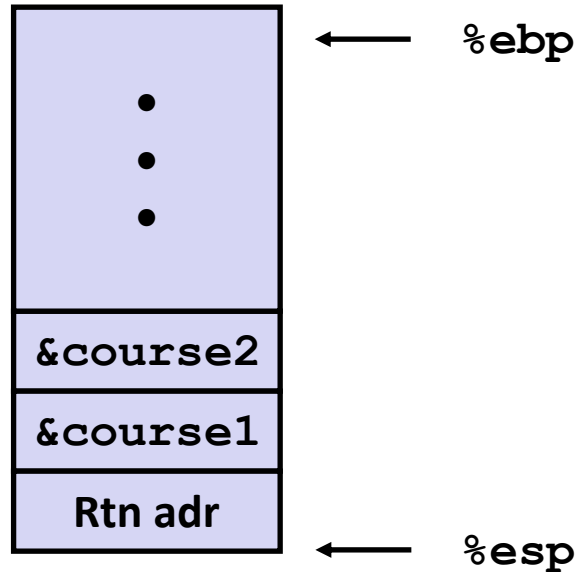
`pushl %ebp`

`movl %esp, %ebp`

`pushl %ebx`

swap Setup #3

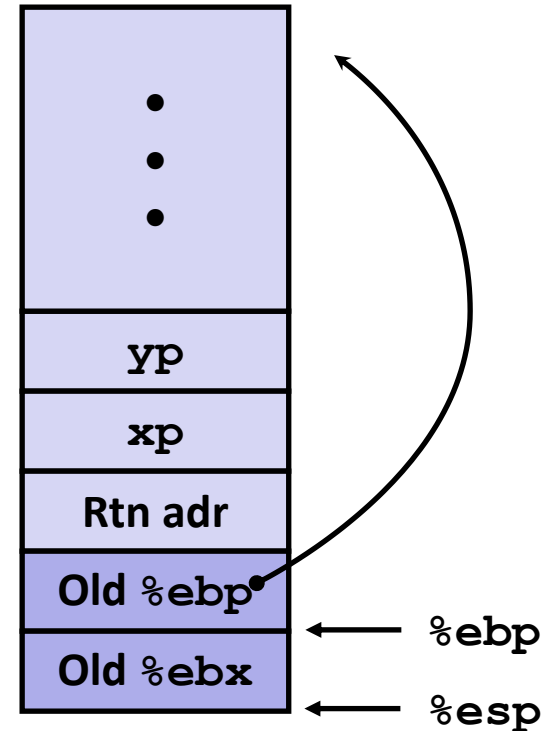
Entering Stack

`swap:`

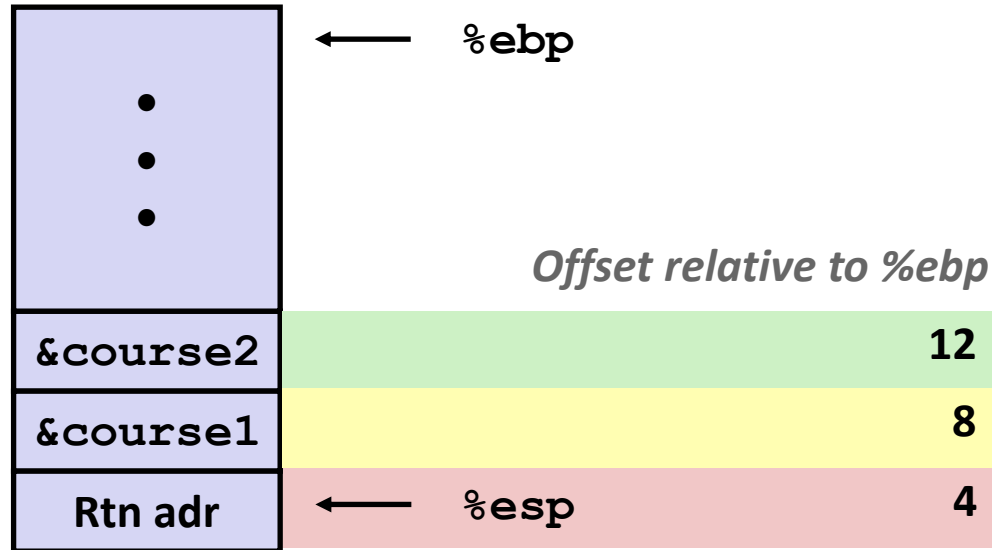
```
    pushl %ebp
    movl %esp, %ebp
    pushl %ebx
```

Resulting Stack

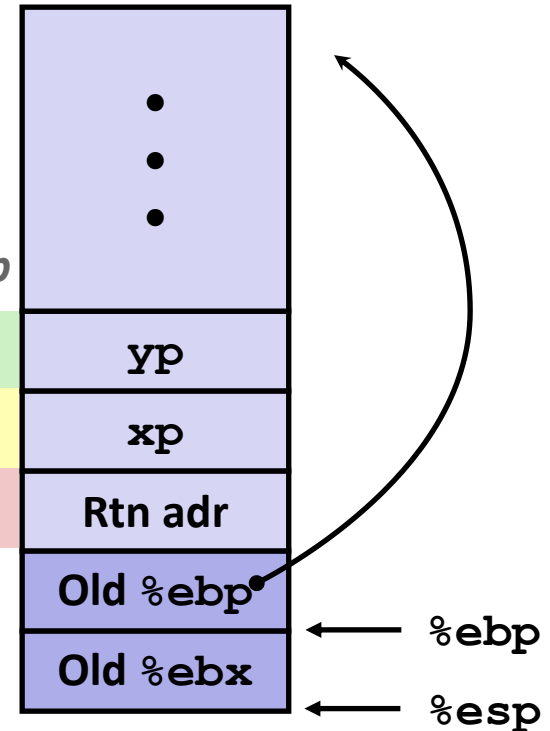

swap: Lấy các tham số

Entering Stack

Resulting Stack


```
movl 8(%ebp),%edx    # get xp
movl 12(%ebp),%ecx   # get yp
. . .
```

Giá trị trả về từ hàm

■ Hàm có trả về giá trị

- Trong C: qua lệnh **return x**.

■ Giá trị trả về của hàm trong assembly

- Thường lưu trong thanh ghi **%eax**

```
int Q(int i)
{
    int t = 3*i;
    int v[10];
    .
    .
    return v[t];
}
```

```
1  int func(int x, int y)
2  {
3      return x + y;
4  }
```



```
1  func:
2      pushl   %ebp
3      movl    %esp, %ebp
4      movl    8(%ebp), %edx
5      movl    12(%ebp), %eax
6      addl    %edx, %eax
7      popl    %ebp
8      ret
```


Giá trị trả về từ hàm – Ví dụ

```
int main()
{
    int result = func(5,6);
    return result;
}
```

```
int func(int x, int y)
{
    int sum = 0;
    sum = x + y;
    return sum;
}
```

main:

```
    pushl    %ebp
    movl     %esp, %ebp
    subl     $16, %esp
    pushl     $6
    pushl     $5
    call     func
    addl     $8, %esp
    movl     %eax, -4(%ebp)
    movl     -4(%ebp), %eax
    leave
    ret
```

func:

```
    pushl    %ebp
    movl     %esp, %ebp
    subl     $16, %esp
    movl     $0, -4(%ebp)
    movl     8(%ebp), %edx
    movl     12(%ebp), %eax
    addl     %edx, %eax
    movl     %eax, -4(%ebp)
    movl     -4(%ebp), %eax
    leave
    ret
```

Nội dung

- **Thủ tục (Procedures)**
  - Cấu trúc stack
  - **Gọi hàm trong IA32**
    - Chuyển luồng
    - Truyền dữ liệu
    - Quản lý dữ liệu cục bộ
- Dịch ngược – Reverse Engineering

Sử dụng thanh ghi cho trong hàm

- Giả sử yoo là hàm mẹ, gọi hàm who
- Có thể dùng thanh ghi để lưu trữ tạm?

```
yoo:  
  . . .  
  movl $15213, %edx  
  call who  
  addl %edx, %eax  
  . . .  
  ret
```

```
who:  
  . . .  
  movl 8(%ebp), %edx  
  addl $18243, %edx  
  . . .  
  ret
```

- Giá trị của thanh ghi %edx bị ghi đè trong hàm who
- Có thể gây ra vấn đề → cần lưu lại!

Quy ước lưu các thanh ghi

■ Giả sử yoo gọi who:

- yoo là hàm mẹ (caller)
- who là hàm con (callee)

■ Quy ước

- “Caller Save”
  - Hàm mẹ lưu lại các giá trị tạm thời trong stack frame của nó **trước khi gọi** hàm con
- “Callee Save”
  - Hàm con lưu lại các giá trị tạm thời trong stack của nó **trước khi sử dụng**

Sử dụng các thanh ghi IA32/Linux + Windows

■ **%eax, %edx, %ecx**

- Hàm mẹ lưu trước khi gọi nếu giá trị sẽ được sử dụng tiếp

■ **%eax**

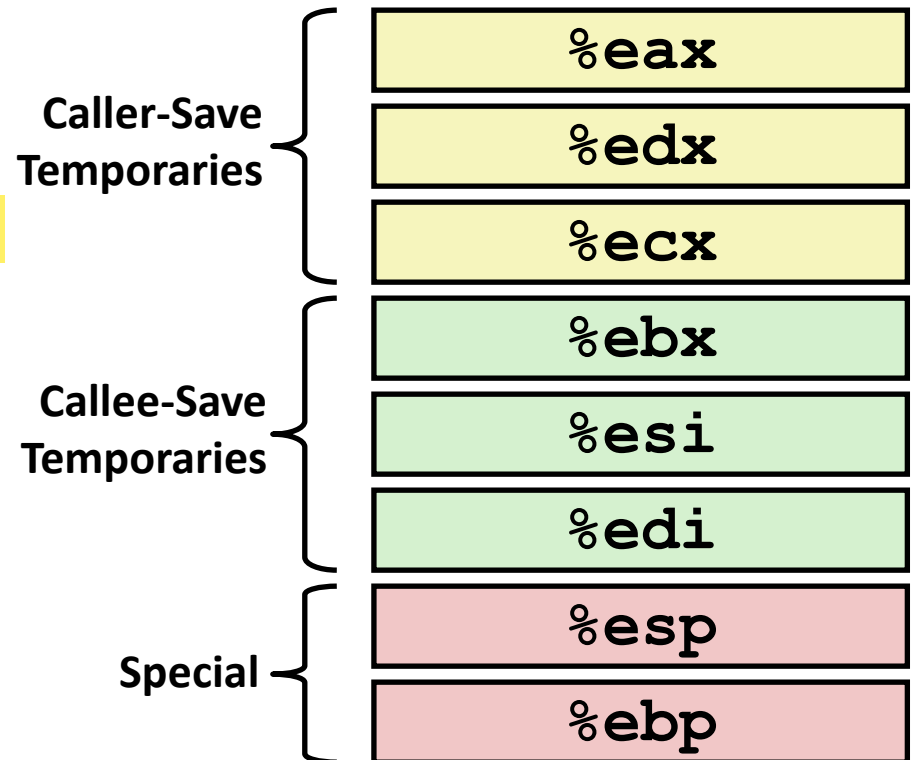
- được sử dụng để trả về giá trị số nguyên

■ **%ebx, %esi, %edi**

- Hàm con sẽ lưu nếu muốn sử dụng

■ **%esp, %ebp**

- Trường hợp đặc biệt cần hàm con lưu
- Khôi phục lại giá trị ban đầu trước khi thoát hàm

Khởi tạo biến cục bộ: Ví dụ

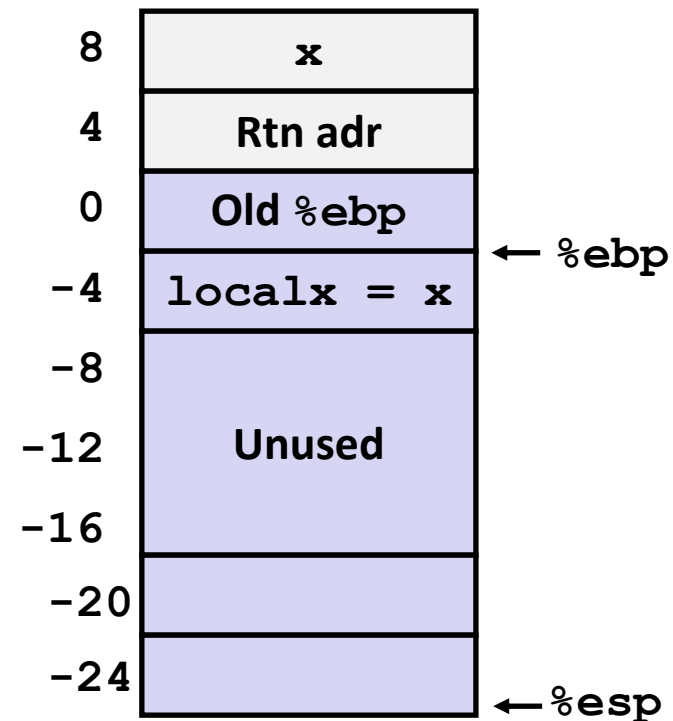
■ Biến cục bộ

- Cấp phát vùng nhớ trong stack để lưu các biến cục bộ của hàm
- Truy xuất dựa trên `%ebp`
  - Địa chỉ thấp hơn so với `%ebp`

```
int add3(int x) {  
    int localx = x;  
    incr(&localx, 3);  
    return localx;  
}
```

First part of add3

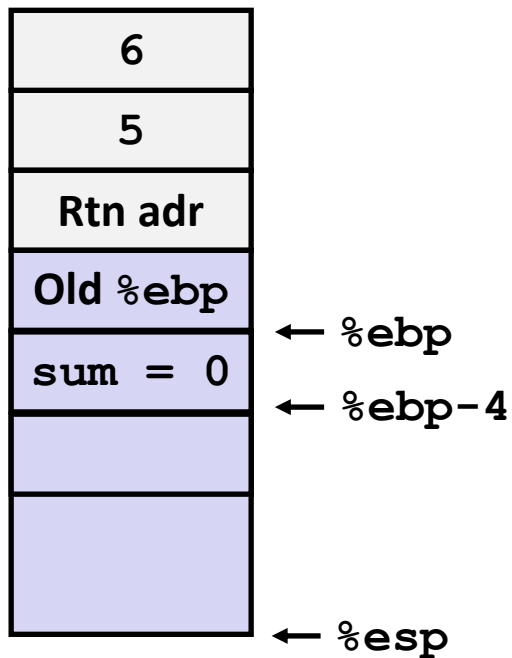
```
add3:  
    pushl %ebp  
    movl %esp, %ebp  
    subl $24, %esp      # Alloc. 24 bytes  
    movl 8(%ebp), %eax  
    movl %eax, -4(%ebp) # Set localx to x
```


Biến cục bộ – Ví dụ

```
int main()
{
    int result = func(5,6);
    return result;
}
```

```
int func(int x, int y)
{
    int sum = 0;
    sum = x + y;
    return sum;
}
```


func:

```
pushl    %ebp
movl     %esp, %ebp
subl     $16, %esp
movl     $0, -4(%ebp)
movl     8(%ebp), %edx
movl     12(%ebp), %eax
addl     %edx, %eax
movl     %eax, -4(%ebp)
movl     -4(%ebp), %eax
leave
ret
```

Gọi hàm (IA32): Tổng kết

- **Stack đóng vai trò quan trọng trong gọi/trả về hàm**
  - Lưu trữ địa chỉ trả về
  - Các tham số (trong stack frame hàm mẹ)
  - Có thể lưu các giá trị trong stack frame hoặc các thanh ghi
  - Giá trị trả về ở thanh ghi %eax

Bài tập gọi hàm 1

main:

```
pushl    %ebp
movl     %esp, %ebp
subl     $16, %esp
movl     $1, -4(%ebp)
movl     $2, -8(%ebp)
movl     $0, -12(%ebp)
pushl    -4(%ebp)
pushl    -8(%ebp)
call     function
addl     $8, %esp
movl     %eax, -12(%ebp)
movl     $0, %eax
leave
ret
```

Handwritten notes:
- Next to `pushl -4(%ebp)`: `+1`
- Next to `pushl -8(%ebp)`: `+2`
- Next to `call function`: `2`
- Next to `movl %eax, -12(%ebp)`: `giá trị`

1. Hàm nào là caller/callee?

main caller
func callee

2. Mỗi hàm có bao nhiêu biến cục bộ? Giá trị như thế nào? *trừ -> loc*

3 biến local: -4, -8, -12 -> 2, 1, 3   main

2 biến cục bộ: -4, -8 -> 10, res   func

function:

```
pushl    %ebp
movl     %esp, %ebp
subl     $16, %esp
movl     $10, -4(%ebp)    # a = 10
movl     -4(%ebp), %edx    edx = 10
movl     8(%ebp), %eax     # x = 1
addl     %eax, %edx        edx = 11
movl     12(%ebp), %eax    # y = 2
imull    %edx, %eax        11*2
movl     %eax, -8(%ebp)    -8ebp = eax - 22
movl     -8(%ebp), %eax    # result = 22
leave
ret
```

3. Hàm function nhận bao nhiêu tham số?

2: 8, 12 ->

4. Hàm main đã truyền các tham số có giá trị cho function?

thu nhất: 1, thu 2:

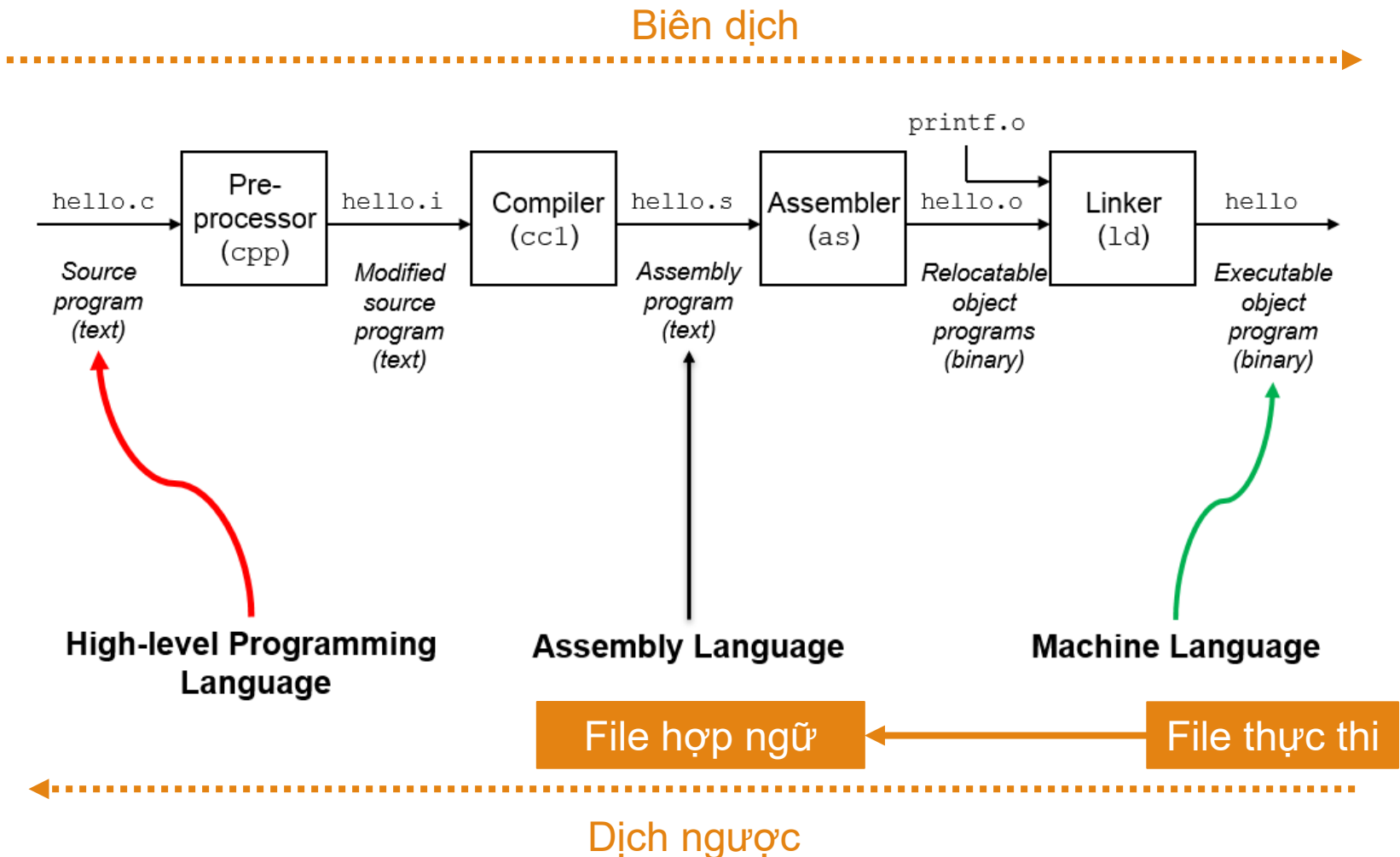
5. Hàm function làm gì? Với các giá trị tham số đã tìm thấy ở Câu 4, tìm giá trị được function trả về cho main?

Nội dung

- Thủ tục (Procedures)
  - Cấu trúc stack
  - Gọi hàm trong IA32
    - Chuyển luồng
    - Truyền dữ liệu
    - Quản lý dữ liệu cục bộ
- Dịch ngược – Reverse Engineering

Dịch ngược - Reverse Engineering?

Dịch ngược - Reverse Engineering?

■ Dịch ngược

- Từ một file thực thi (executable file) của chương trình, chuyển về dạng mã hợp ngữ (assembly) để đọc/hiểu hoạt động của nó.

```
55
89 e5
83 ec 10
c7 45 fc 00 00 00 00
8b 45 08
01 45 fc
8b 45 fc
c9
c4
```


File thực thi (binary)

RE

```
pushl    %ebp
movl     %esp, %ebp
subl     $16, %esp
movl     $0, -4(%ebp)
movl     8(%ebp), %eax
addl     %eax, -4(%ebp)
movl     -4(%ebp), %eax
leave
ret
```


File hợp ngữ (assembly)

Dịch ngược – Công cụ (1)

■ objdump – Xuất mã assembly của file thực thi

```
ubuntu@ubuntu:~$ objdump -d basic-reverse

basic-reverse:      file format elf32-i386

Disassembly of section .init:

0804841c <_init>:
804841c:      53                push    %ebx
804841d:      83 ec 08          sub     $0x8,%esp
8048420:      e8 0b 01 00 00    call    8048530 <__x86.get_pc_thunk.bx>
8048425:      81 c3 db 1b 00 00    add     $0x1bdb,%ebx
804842b:      8b 83 fc ff ff ff    mov     -0x4(%ebx),%eax
8048431:      85 c0             test    %eax,%eax
8048433:      74 05             je      804843a <_init+0x1e>
8048435:      e8 b6 00 00 00    call    80484f0 <__isoc99_scanf@plt+0x10>
804843a:      83 c4 08          add     $0x8,%esp
804843d:      5b               pop     %ebx
804843e:      c3               ret
```

- Command line
- Thường có trên Linux
- Định dạng assembly mặc định: AT&T
- **Chỉ hiển thị mã assembly**, không hỗ trợ chức năng phân tích

Dịch ngược – Công cụ (2)

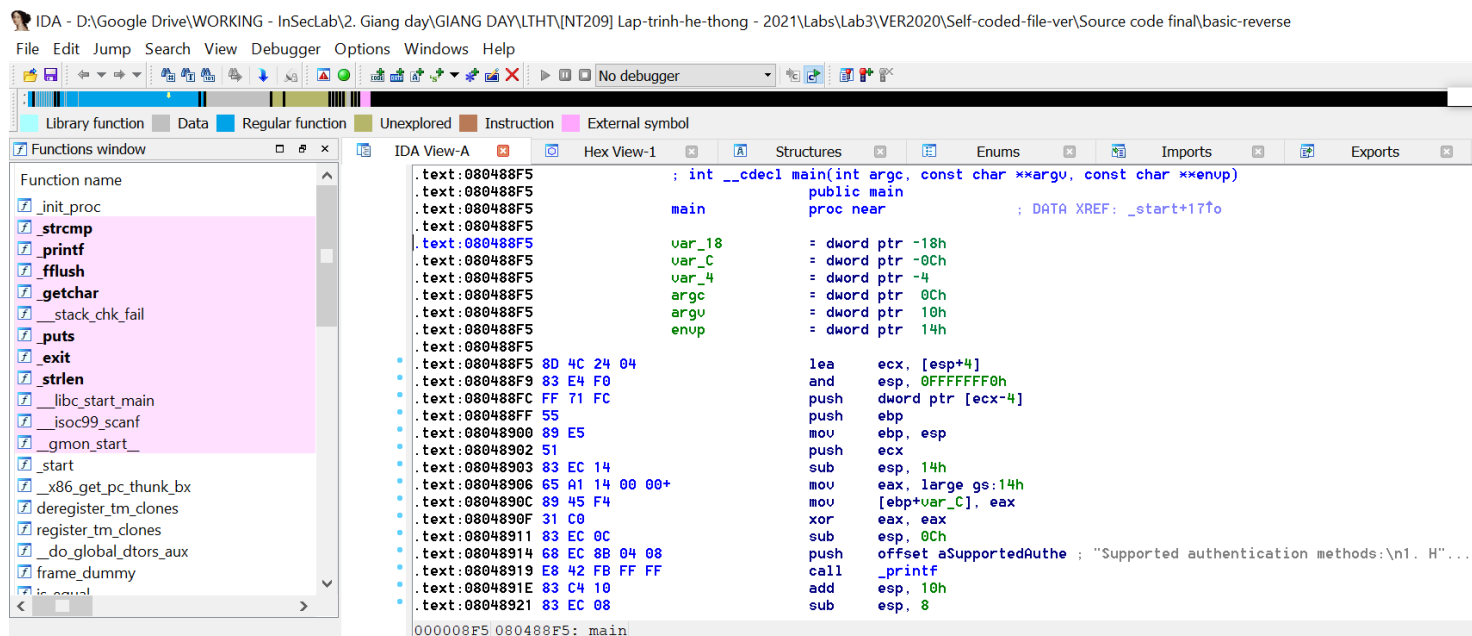
■ GDB Debugger (Phần 3.11 trong giáo trình chính)

```
ubuntu@ubuntu: ~$ gdb basic-reverse
GNU gdb (Ubuntu 7.11.1-0ubuntu1~16.5) 7.11.1
Copyright (C) 2016 Free Software Foundation, Inc.
License GPLv3+: GNU GPL version 3 or (gdb) disassemble
This is free software: you are free to copy and distribute it.
There is NO WARRANTY, to the extent permitted by law.
Type "show warranty" for details.
This GDB was configured as "x86_64-linux-gnu".
Type "show configuration" for configuration.
For bug reporting instructions, please see:
<http://www.gnu.org/software/gdb/bugs>
Find the GDB manual and other documentation:
<http://www.gnu.org/software/gdb/documentation>
For help, type "help".
Type "apropos word" to search for commands.
Reading symbols from basic-reverse...
(gdb) disassemble
No frame selected.
Dump of assembler code for function main:
0x080488f5 <+0>:    lea    0x4(%esp),%ecx
0x080488f9 <+4>:    and    $0xffffffff0,%esp
0x080488fc <+7>:    pushl  -0x4(%ecx)
0x080488ff <+10>:   push  %ebp
0x08048900 <+11>:   mov    %esp,%ebp
0x08048902 <+13>:   push  %ecx
=> 0x08048903 <+14>:   sub    $0x14,%esp
0x08048906 <+17>:   mov    %gs:0x14,%eax
0x0804890c <+23>:   mov    %eax,-0xc(%ebp)
0x0804890f <+26>:   xor    %eax,%eax
0x08048911 <+28>:   sub    $0xc,%esp
0x08048914 <+31>:   push  $0x8048bec
0x08048919 <+36>:   call   0x8048460 <printf@plt>
0x0804891e <+41>:   add    $0x10,%esp
0x08048921 <+44>:   sub    $0x8,%esp
0x08048924 <+47>:   lea    -0x18(%ebp),%eax
0x08048927 <+50>:   push  %eax
```

- Command line
- Thường có trên Linux
- Định dạng assembly mặc định: AT&T
- Có thể phân tích code ở dạng tĩnh và động (các chương trình cần chạy được trên hệ thống)

Dịch ngược – Công cụ (3)

■ IDA Pro

- Có giao diện, nhiều cửa sổ cung cấp nhiều thông tin, **có view mã giả**
- Có thể chạy trên Windows
- Định dạng assembly: **Intel**
- Có thể phân tích code ở dạng tĩnh và động (các chương trình cần chạy được trên hệ thống)

Dịch ngược: Demo

- **File cần phân tích: `first_re_demo`**
  - File thực thi trên Linux 32 bit
  - Dạng command line
  - 1 hàm thực thi chính: **`main`**
  - Yêu cầu nhập 1 password.

Nội dung

- **Thủ tục (Procedures)**
  - Cấu trúc stack
  - Gọi hàm trong IA32
    - Chuyển luồng
    - Truyền dữ liệu
    - Quản lý dữ liệu cục bộ
  - **Gọi hàm trong x86-64**
  - Minh hoạ hàm đệ quy
- Bài tập về hàm
- Dịch ngược – Reverse engineering

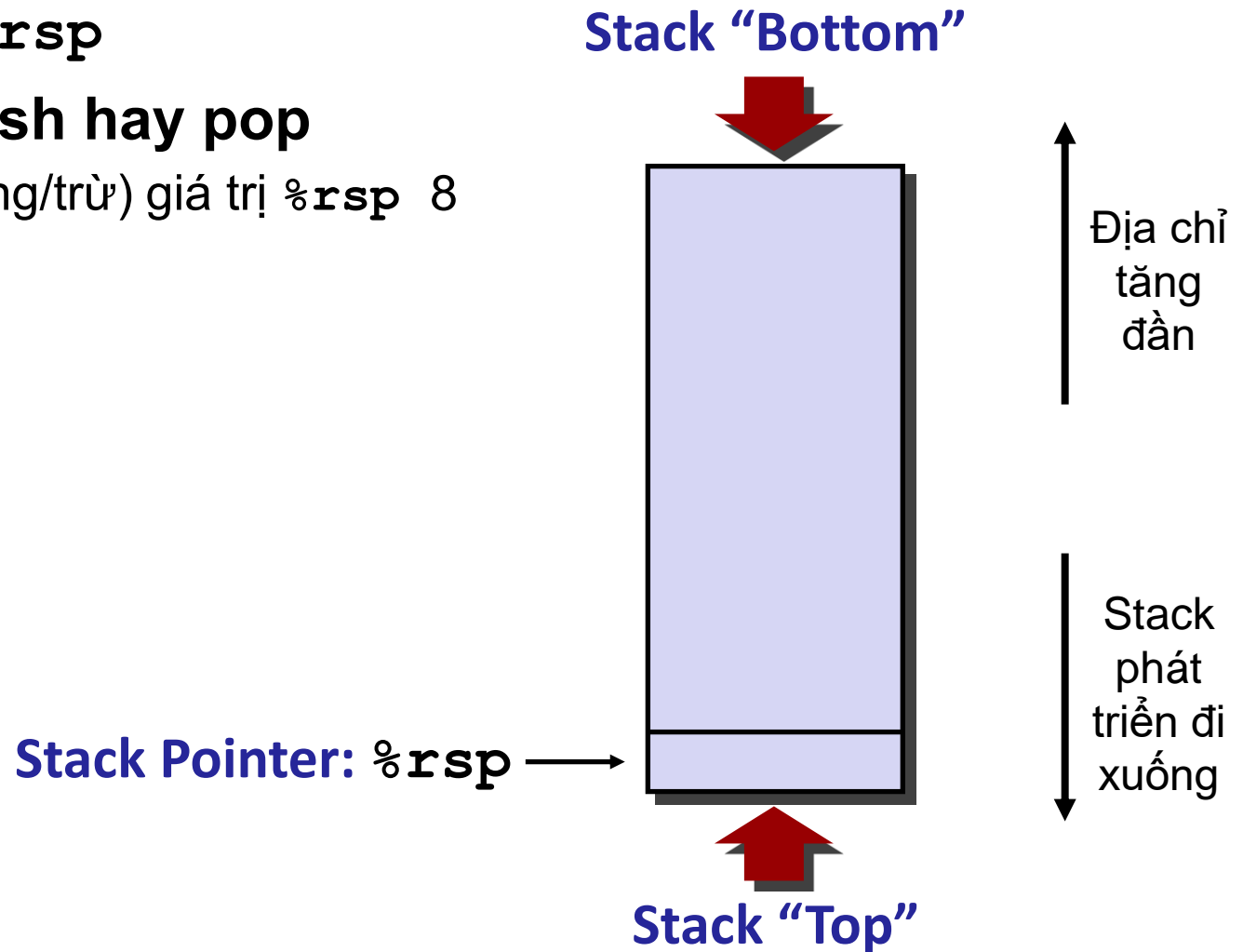
Điểm chung của hàm trong IA32 và x86-64

- Stack hỗ trợ việc gọi hàm
- Sử dụng lệnh **call**
  - Địa chỉ trả về (return address) được đưa vào stack
    - Địa chỉ câu lệnh assembly ngay sau lệnh **call**

x86-64 Stack?

- Thanh ghi `%rsp`
- Các lệnh `push` hay `pop`
  - Thay đổi (cộng/trừ) giá trị `%rsp` 8 bytes

Thanh ghi x86-64

%rax	%eax
%rbx	%ebx
%rcx	%ecx
%rdx	%edx
%rsi	%esi
%rdi	%edi
%rsp	%esp
%rbp	%ebp

%r8	%r8d
%r9	%r9d
%r10	%r10d
%r11	%r11d
%r12	%r12d
%r13	%r13d
%r14	%r14d
%r15	%r15d

- Số thanh ghi nhiều hơn gấp 2 lần
- Có thể truy xuất với các kích thước 8, 16, 32, 64 bits

Sử dụng các thanh ghi x86-64

- **Tham số được truyền cho hàm thông qua các thanh ghi**
  - Hỗ trợ truyền 6 tham số
  - Nếu nhiều hơn 6 tham số, các tham số còn lại sẽ truyền qua stack
  - Những thanh ghi này vẫn có thể dùng bình thường caller-saved
- **Tất cả tham chiếu đến giá trị trong stack frame đều qua *stack pointer***
  - Bỏ qua việc cập nhật giá trị `%ebp/%rbp` khi gọi hàm
- **Các thanh ghi khác**
  - 6 thanh ghi callee saved
  - 2 thanh ghi caller saved
  - 1 thanh ghi chứa giá trị trả về (cũng có thể sử dụng như caller saved)
  - 1 thanh ghi đặc biệt (stack pointer)

Truyền dữ liệu trong x86-64

■ Sử dụng các thanh ghi

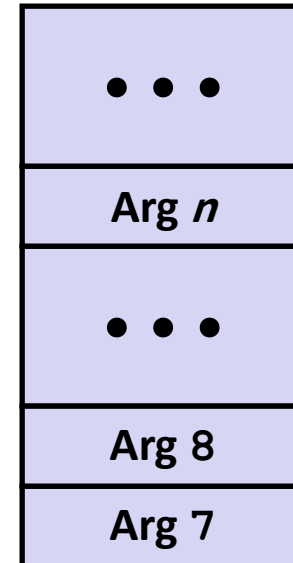
■ 6 tham số đầu tiên

<code>%rdi</code>
<code>%rsi</code>
<code>%rdx</code>
<code>%rcx</code>
<code>%r8</code>
<code>%r9</code>

■ Giá trị trả về

<code>%rax</code>

■ Stack

■ Chỉ cấp phát không gian trong stack khi cần thiết

Thanh ghi x86-64: Quy ước sử dụng

%rax	Return value
%rbx	Callee saved
%rcx	Argument #4
%rdx	Argument #3
%rsi	Argument #2
%rdi	Argument #1
%rsp	Stack pointer
%rbp	Callee saved

%r8	Argument #5
%r9	Argument #6
%r10	Caller saved
%r11	Caller Saved
%r12	Callee saved
%r13	Callee saved
%r14	Callee saved
%r15	Callee saved

Sử dụng các thanh ghi x86-64 #1

■ **%rax**

- Giá trị trả về
- Hàm mẹ lưu lại (caller-saved)
- Có thể thay đổi trong hàm

■ **%rdi, ..., %r9**

- Tham số
- Hàm mẹ lưu lại (caller-saved)
- Có thể thay đổi trong hàm

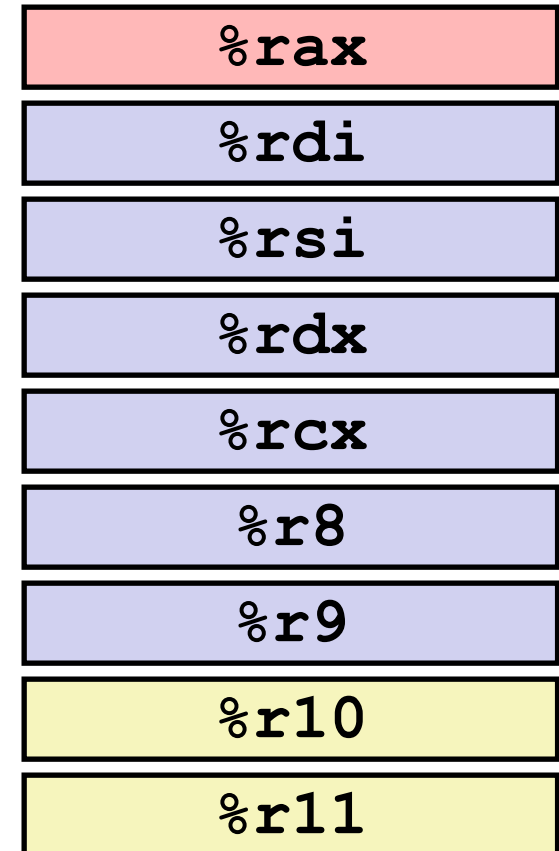
■ **%r10, %r11**

- Hàm mẹ lưu lại (caller-saved)
- Có thể thay đổi trong hàm

Return value

Arguments

Caller-saved
temporaries

Sử dụng các thanh ghi x86-64 #2

■ **%rbx, %r12, %r13, %r14**

- Hàm con lưu lại (callee-saved)
  - Hàm con cần lưu và khôi phục lại
- Callee-saved
Temporaries

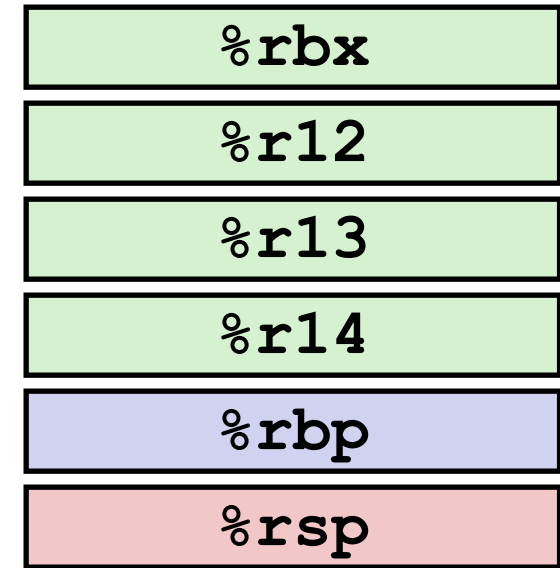
■ **%rbp**

- Hàm con lưu lại (callee-saved)
- Hàm con cần lưu và khôi phục lại
- Có thể dùng như frame pointer

■ **%rsp**

- Trường hợp đặc biệt của callee-saved
- Khôi phục lại giá trị ban đầu khi thoát hàm

Special

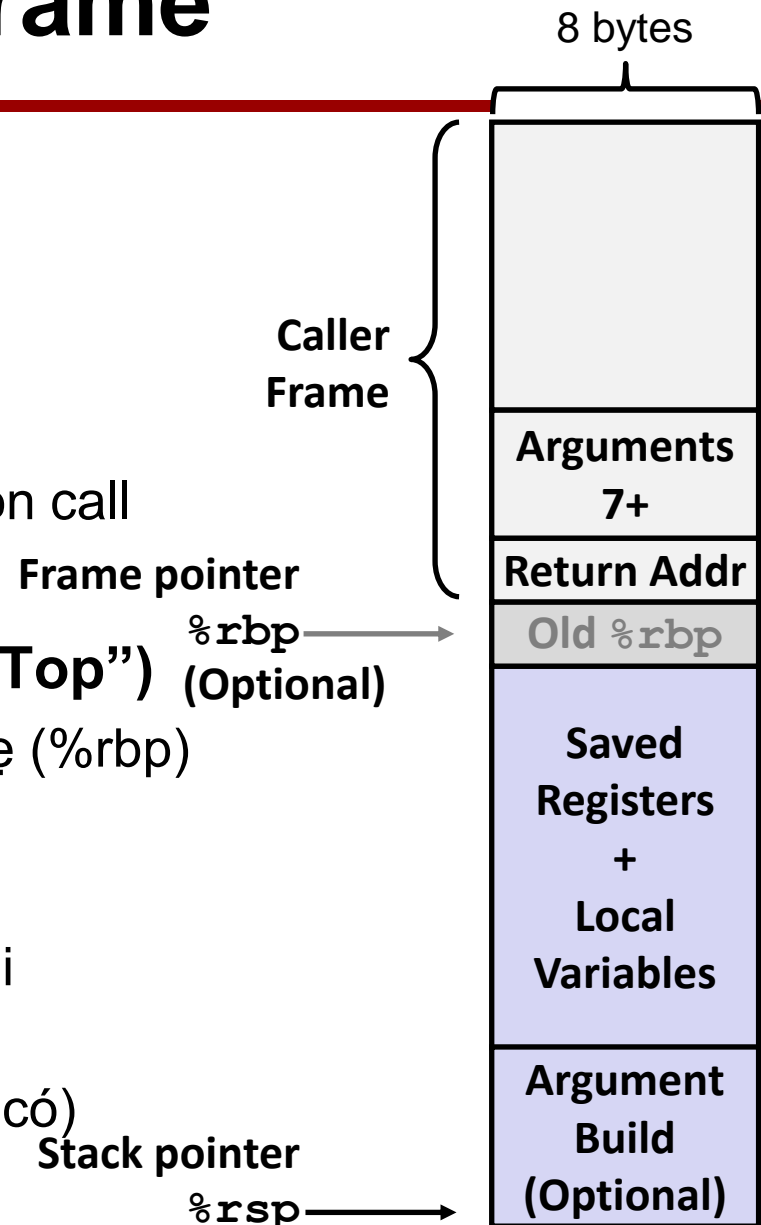
x86-64/Linux Stack Frame

■ Stack Frame của hàm mẹ

- Các tham số cho hàm con
  - +7??
- Địa chỉ trả về (Return address)
  - Được đẩy vào stack bằng instruction call

■ Stack Frame 1 hàm (“Bottom” to “Top”) (Optional)

- **(Optional)** Frame pointer của hàm mẹ (%rbp)
- Những thanh ghi được lưu lại
- Các biến cục bộ của hàm
Nếu không thể lưu trong các thanh ghi
- “Argument build”
Tham số cho các hàm muốn gọi (nếu có)

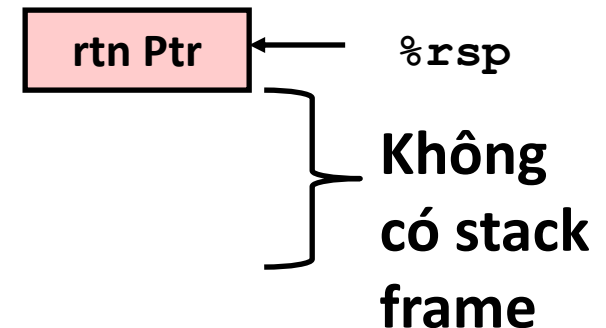

Ví dụ hàm trong x86-64: Long Swap

```
void swap_l(long *xp, long *yp)
{
    long t0 = *xp;
    long t1 = *yp;
    *xp = t1;
    *yp = t0;
}
```

```
swap:
    movq    (%rdi), %rdx
    movq    (%rsi), %rax
    movq    %rax, (%rdi)
    movq    %rdx, (%rsi)
    ret
```

- Tham số truyền qua thanh ghi
  - Tham số 1 (**xp**) trong **%rdi**, Tham số 2 (**yp**) trong **%rsi**
  - Các thanh ghi 64 bit
- Không cần các hoạt động trên stack (trừ **ret**)
- Hạn chế dùng stack
  - Có thể lưu tất cả thông tin trên thanh ghi

Ví dụ hàm trong x86_64: `incr`

```
long incr(long *p, long val) {  
    long x = *p;  
    long y = x + val;  
    *p = y;  
    return x;  
}
```

```
incr:  
    movq    (%rdi), %rax  
    addq    %rax, %rsi  
    movq    %rsi, (%rdi)  
    ret
```

Register	Use(s)
%rdi	Argument <code>p</code>
%rsi	Argument <code>val, y</code>
%rax	<code>x</code> , Return value

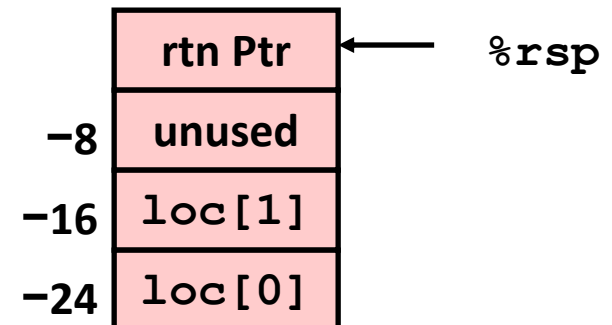
Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD 1

```
/* Swap, using local array */
void swap_a(long *xp, long *yp)
{
    volatile long loc[2];
    loc[0] = *xp;
    loc[1] = *yp;
    *xp = loc[1];
    *yp = loc[0];
}
```

```
swap_a:
    movq    (%rdi), %rax
    movq    %rax, -24(%rsp)
    movq    (%rsi), %rax
    movq    %rax, -16(%rsp)
    movq    -16(%rsp), %rax
    movq    %rax, (%rdi)
    movq    -24(%rsp), %rax
    movq    %rax, (%rsi)
    ret
```

■ Hạn chế thay đổi stack pointer (%rsp)

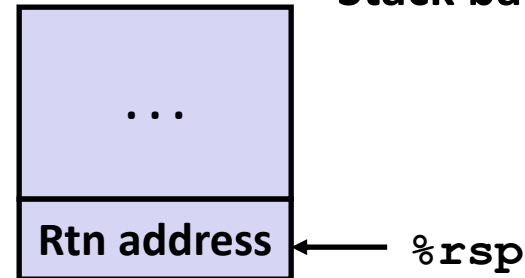
- Có thể lưu tất cả thông tin trong vùng nhớ gần stack pointer

Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD 2 #1

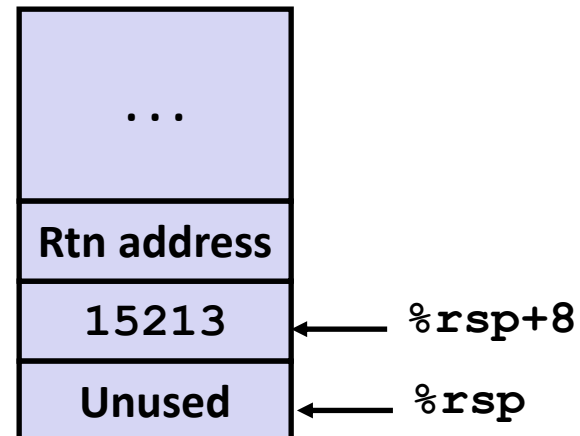
```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```

Stack ban đầu


```
call_incr:  
    subq    $16, %rsp  
    movq    $15213, 8(%rsp)  
    movl    $3000, %esi  
    leaq    8(%rsp), %rdi  
    call    incr  
    addq    8(%rsp), %rax  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```

Stack sau khi thay đổi

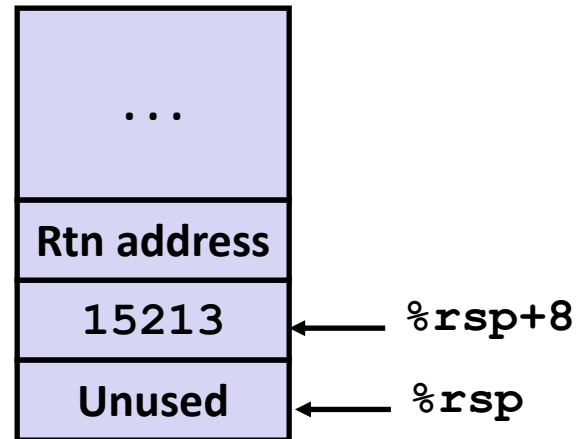

Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD2 #2

```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```

```
call_incr:  
    subq    $16, %rsp  
    movq    $15213, 8(%rsp)  
    movl    $3000, %esi  
    leaq    8(%rsp), %rdi  
    call    incr  
    addq    8(%rsp), %rax  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```

Stack

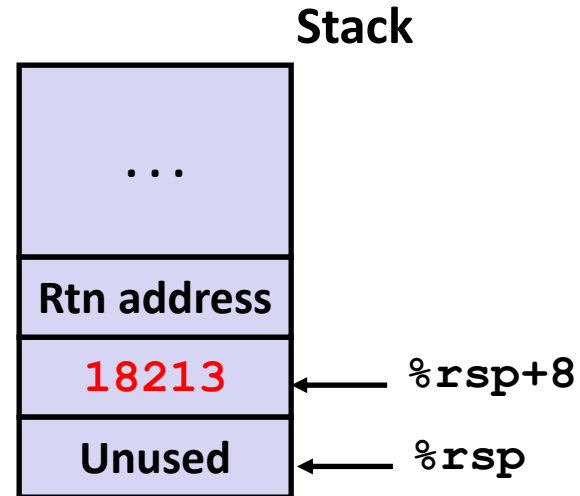

Register	Use(s)
$\%rdi$	&v1
$\%rsi$	3000

Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD2 #2

```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```

```
call_incr:  
    subq    $16, %rsp  
    movq    $15213, 8(%rsp)  
    movl    $3000, %esi  
    leaq    8(%rsp), %rdi  
    call    incr  
    addq    8(%rsp), %rax  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```


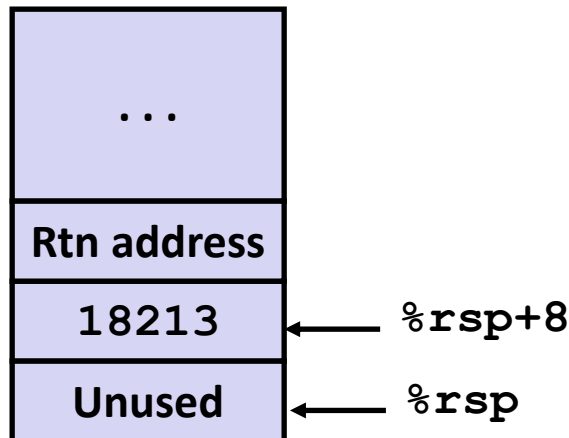
Register	Use(s)
%rdi	&v1
%rsi	3000

Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD2 #3

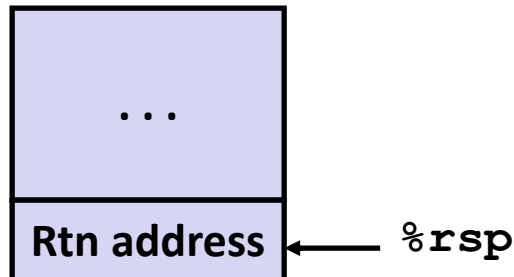
```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```

```
call_incr:  
    subq    $16, %rsp  
    movq    $15213, 8(%rsp)  
    movl    $3000, %esi  
    leaq    8(%rsp), %rdi  
    call    incr  
    addq    8(%rsp), %rax  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```


Register	Use(s)
%rax	Return value

Stack sau khi cập nhật %rsp

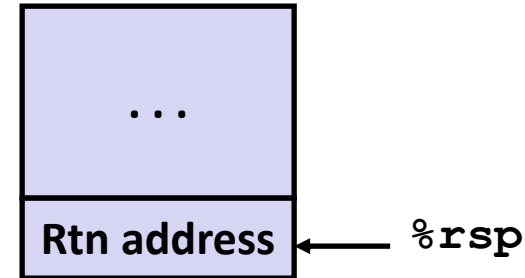

Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD2 #4

```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```

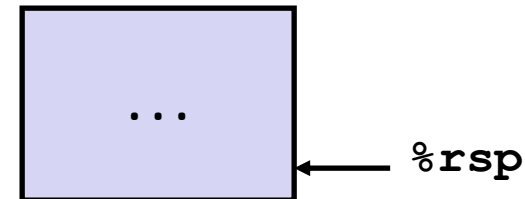
```
call_incr:  
    subq    $16, %rsp  
    movq    $15213, 8(%rsp)  
    movl    $3000, %esi  
    leaq    8(%rsp), %rdi  
    call    incr  
    addq    8(%rsp), %rax  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```

Stack sau khi cập nhật %rsp

Register	Use(s)
%rax	Return value

Stack cuối cùng

x86-64 Stack Frame Example

```
long sum = 0;
/* Swap a[i] & a[i+1] */
void swap_ele_su
(long a[], int i)
{
    swap(&a[i], &a[i+1]);
    sum += (a[i]*a[i+1]);
}
```

- Lưu các giá trị &a[i] và &a[i+1] trong các thanh ghi callee save
- Cần set-up stack frame để lưu những thanh ghi này

```
swap_ele_su:
    movq    %rbx, -16(%rsp)
    movq    %rbp, -8(%rsp)
    subq    $16, %rsp
    movslq   %esi, %rax
    leaq    8(%rdi,%rax,8), %rbx
    leaq    (%rdi,%rax,8), %rbp
    movq    %rbx, %rsi
    movq    %rbp, %rdi
    call    swap
    movq    (%rbx), %rax
    imulq   (%rbp), %rax
    addq    %rax, sum(%rip) # global-scope
                                variable

    movq    (%rsp), %rbx
    movq    8(%rsp), %rbp
    addq    $16, %rsp
    ret
```

Hiểu x86-64 Stack Frame (1)

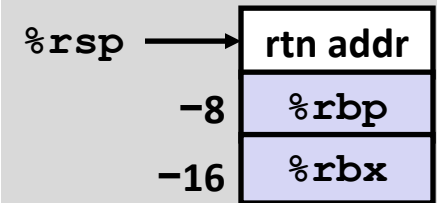
swap_ele_su:

movq	%rbx, -16(%rsp)	# Save %rbx
movq	%rbp, -8(%rsp)	# Save %rbp
subq	\$16, %rsp	# Allocate stack frame
movslq	%esi, %rax	# Extend I (4 -> 8 bytes)
leaq	8(%rdi, %rax, 8), %rbx	# &a[i+1] (callee save)
leaq	(%rdi, %rax, 8), %rbp	# &a[i] (callee save)
movq	%rbx, %rsi	# 2 nd argument
movq	%rbp, %rdi	# 1 st argument
call	swap	
movq	(%rbx), %rax	# Get a[i+1]
imulq	(%rbp), %rax	# Multiply by a[i]
addq	%rax, sum(%rip)	# Add to sum (global variable)
movq	(%rsp), %rbx	# Restore %rbx
movq	8(%rsp), %rbp	# Restore %rbp
addq	\$16, %rsp	# Deallocate frame
ret		

Hiểu x86-64 Stack Frame (2)

```
movq    %rbx, -16(%rsp)
movq    %rbp, -8(%rsp)
```

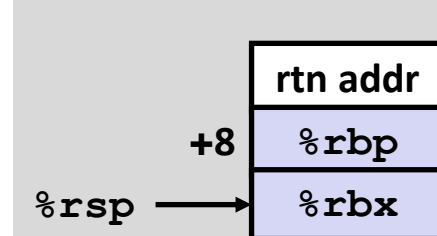
```
# Save %rbx
# Save %rbp
```



```
subq    $16, %rsp
```

```
# Allocate stack frame
```

● ● ●


```
movq    (%rsp), %rbx
movq    8(%rsp), %rbp
```

```
# Restore %rbx
# Restore %rbp
```

```
addq    $16, %rsp
```

```
# Deallocate frame
```

Đặc điểm thú vị của x86-64 Stack Frame

- **Cấp phát nguyên frame trong 1 lần**
  - Tất cả các truy xuất trên stack có thể dựa trên `%rsp`
  - Cấp phát bằng cách giảm giá trị stack pointer
- **Thu hồi dễ dàng**
  - Tăng giá trị của stack pointer
  - Không cần đến base/frame pointer

x86-64 Procedure: Tổng kết

- **Sử dụng nhiều thanh ghi**
  - Truyền tham số
  - Có nhiều thanh ghi nên có thể lưu nhiều biến tạm hơn
- **Hạn chế sử dụng stack**
  - Có khi không sử dụng
  - Cấp phát/thu hồi nguyên stack frame

Nội dung

- **Thủ tục (Procedures)**
  - Cấu trúc stack
  - Gọi hàm trong IA32
    - Chuyển luồng
    - Truyền dữ liệu
    - Quản lý dữ liệu cục bộ
  - Gọi hàm trong x86-64
  - Minh hoạ hàm đệ quy (tự tìm hiểu)
- Bài tập về hàm
- Dịch ngược – Reverse engineering

Hàm đệ quy

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

■ Các thanh ghi

- **%eax, %edx** sử dụng mà không cần lưu lại trước
- **%ebx** sử dụng nhưng cần lưu lại lúc đầu và khôi phục lúc kết thúc

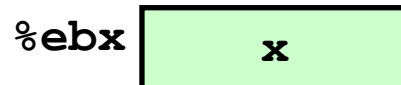
```
pcount_r:
    pushl %ebp
    movl %esp, %ebp
    pushl %ebx
    subl $4, %esp
    movl 8(%ebp), %ebx
    movl $0, %eax
    testl %ebx, %ebx
    je .L3
    movl %ebx, %eax
    shrl %eax
    movl %eax, (%esp)
    call pcount_r
    movl %ebx, %edx
    andl $1, %edx
    leal (%edx,%eax), %eax
.L3:
    addl $4, %esp
    popl %ebx
    popl %ebp
    ret
```

Hàm đệ quy #1

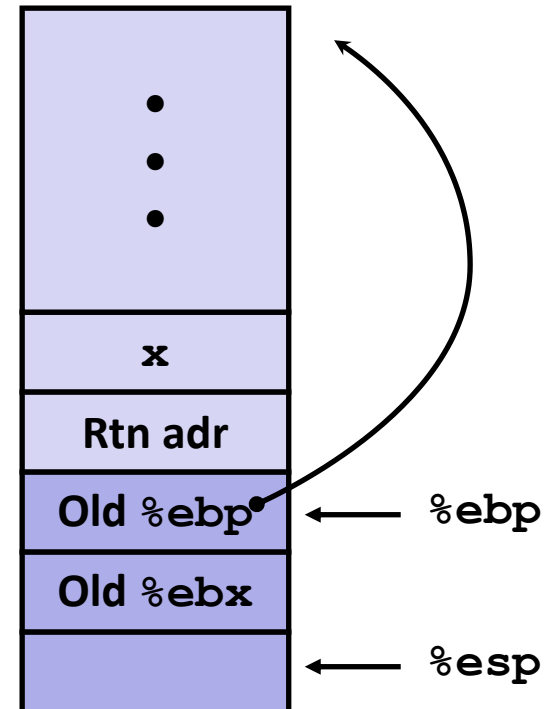
```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

■ Actions

- Lưu giá trị cũ của **%ebx** trên stack
- Cấp phát không gian cho các tham số của hàm đệ quy
- Lưu **x** tại **%ebx**


```
pcount_r:
    pushl %ebp
    movl  %esp, %ebp
    pushl %ebx
    subl  $4, %esp
    movl  8(%ebp), %ebx
    . . .
```


Hàm đệ quy #2

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

```
    . . .
movl  $0, %eax
testl %ebx, %ebx
je    .L3
    . . .
.L3:
    . . .
ret
```

■ Actions

- Nếu $x == 0$, Trả về
  - Gán `%eax` bằng 0

`%ebx`

`x`

Hàm đệ quy #3

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

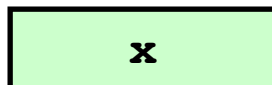
■ Actions

- Lưu $x \gg 1$ vào stack
- Gọi hàm đệ quy

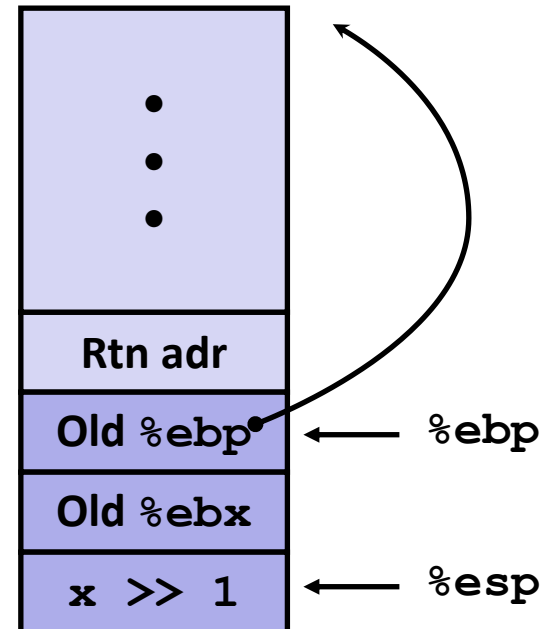
■ Tác động

- `%eax` được gán là giá trị trả về
- `%ebx` vẫn giữ giá trị của x

`%ebx`


```
• • •
movl    %ebx, %eax
shrl    %eax
movl    %eax, (%esp)
call    pcount_r
• • •
```


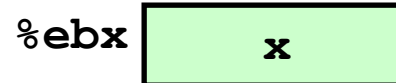
Hàm đệ quy #4

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

```
• • •
movl    %ebx, %edx
andl    $1, %edx
leal    (%edx,%eax), %eax
• • •
```

■ Giả sử

- `%eax` giữ giá trị trả về của hàm đệ quy
- `%ebx` giữ `x`

■ Actions

- Tính $(x \& 1) +$ giá trị đã tính được

■ Ảnh hưởng

- `%eax` được gán bằng kết quả của hàm

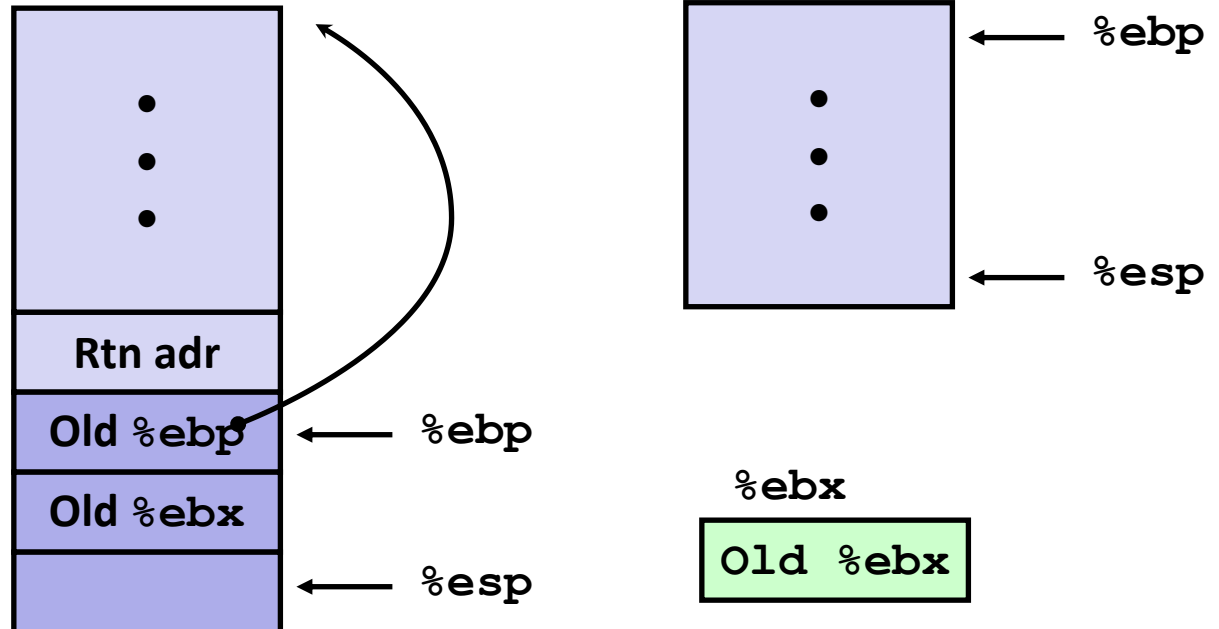
Hàm đệ quy #5

```
/* Recursive popcount */  
int pcount_r(unsigned x) {  
    if (x == 0)  
        return 0;  
    else return  
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);  
}
```

• • •
L3:
addl\$4, %esp
popl%ebx
popl%ebp
ret

■ Actions

- Khôi phục giá trị của **%ebx** và **%ebp**
- Khôi phục **%esp**

Hàm đệ quy (x86-64)

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

```
pcount_r:
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq    %rdi, %rbx
    andl    $1, %ebx
    shrq    %rdi
    call    pcount_r
    addq    %rbx, %rax
    popq    %rbx
.L6:
    rep; ret
```

Hàm đệ quy (x86-64) – Trường hợp kết thúc

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

pcount_r:

```
movl    $0, %eax
testq   %rdi, %rdi
je      .L6
pushq   %rbx
movq    %rdi, %rbx
andl    $1, %ebx
shrq    %rdi
call    pcount_r
addq    %rbx, %rax
popq    %rbx
```

.L6:

```
rep; ret
```

Register	Use(s)	Type
%rdi	x	Argument
%rax	Return value	Return value

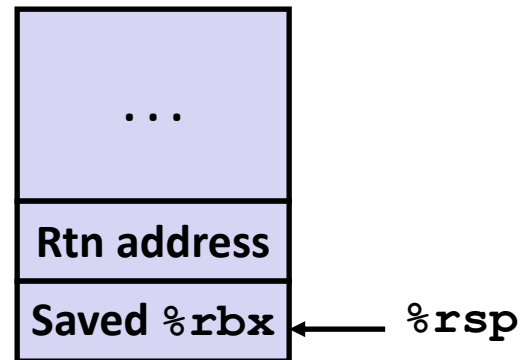

Hàm đệ quy (x86-64) – Lưu thanh ghi

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

```
pcount_r:
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq    %rdi, %rbx
    andl    $1, %ebx
    shrq    %rdi
    call    pcount_r
    addq    %rbx, %rax
    popq    %rbx
.L6:
    rep; ret
```

Register	Use(s)	Type
%rdi	x	Argument

Hàm đệ quy (x86-64) – Chuẩn bị gọi hàm

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

```
pcount_r:
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq    %rdi, %rbx
    andl    $1, %ebx
    shrq    %rdi
    call    pcount_r
    addq    %rbx, %rax
    popq    %rbx
.L6:
    rep; ret
```

Register	Use(s)	Type
%rdi	x >> 1	Rec. argument
%rbx	x & 1	Callee-saved

Hàm đệ quy (x86-64) – Gọi hàm

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

```
pcount_r:
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq    %rdi, %rbx
    andl    $1, %ebx
    shrq    %rdi
    call    pcount_r
    addq    %rbx, %rax
    popq    %rbx
.L6:
    rep; ret
```

Register	Use(s)	Type
%rbx	x & 1	Callee-saved
%rax	Recursive call return value	

Hàm đệ quy (x86-64) – Kết quả hàm

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

```
pcount_r:
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq    %rdi, %rbx
    andl    $1, %ebx
    shrq    %rdi
    call    pcount_r
    addq    %rbx, %rax
    popq    %rbx
.L6:
    rep; ret
```

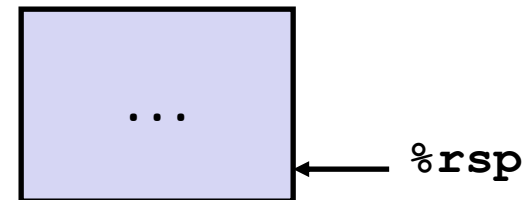
Register	Use(s)	Type
%rbx	x & 1	Callee-saved
%rax	Return value	

Hàm đệ quy (x86-64) – Hoàn thành

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

```
pcount_r:
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq    %rdi, %rbx
    andl    $1, %ebx
    shrq    %rdi
    call    pcount_r
    addq    %rbx, %rax
    popq    %rbx
.L6:
    rep; ret
```

Register	Use(s)	Type
%rax	Return value	Return value

Nội dung

- Thủ tục (Procedures)
  - Cấu trúc stack
  - Gọi hàm trong IA32
    - Chuyển luồng
    - Truyền dữ liệu
    - Quản lý dữ liệu cục bộ
  - Gọi hàm trong x86-64
  - Minh hoạ hàm đệ quy (tự tìm hiểu)
- Bài tập về hàm
- Dịch ngược – Reverse engineering

Nội dung

■ Thủ tục (Procedures)

- Cấu trúc stack
- Gọi hàm trong IA32
  - Chuyển luồng
  - Truyền dữ liệu
  - Quản lý dữ liệu cục bộ
- Gọi hàm trong x86-64
- Minh họa hàm đệ quy (tự tìm hiểu)
- Dịch ngược – Reverse engineering

Nội dung

■ Các chủ đề chính:

- 1) Biểu diễn các kiểu dữ liệu và các phép tính toán bit
- 2) Ngôn ngữ assembly
- 3) Điều khiển luồng trong C với assembly
- 4) Các thủ tục/hàm (procedure) trong C ở mức assembly
- 5) Biểu diễn mảng, cấu trúc dữ liệu trong C
- 6) Một số topic ATTT: reverse engineering, bufferoverflow
- 7) Phân cấp bộ nhớ, cache
- 8) Linking trong biên dịch file thực thi

■ Lab liên quan

▪ Lab 1: Nội dung <u>1</u>	▪ Lab 4: Nội dung 1, <u>2</u> , 3, <u>4</u> , 5, <u>6</u>
▪ Lab 2: Nội dung 1, <u>2</u> , <u>3</u>	▪ Lab 5: Nội dung 1, <u>2</u> , 3, <u>4</u> , 5, <u>6</u>
▪ Lab 3: Nội dung 1, <u>2</u> , <u>3</u> , <u>4</u> , <u>5</u> , <u>6</u>	▪ Lab 6: Nội dung <u>1</u> , <u>2</u> , <u>3</u> , <u>4</u> , <u>5</u> , <u>6</u>

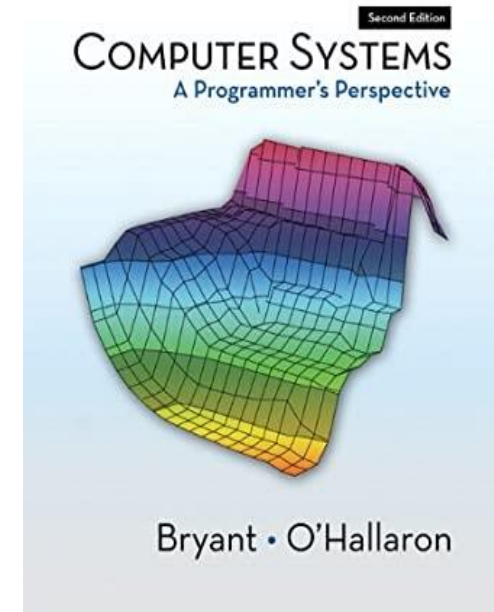

Giáo trình

■ Giáo trình chính

Computer Systems: A Programmer's Perspective

- Second Edition (CS:APP2e), Pearson, 2010
- Randal E. Bryant, David R. O'Hallaron
- <http://csapp.cs.cmu.edu>

■ Tài liệu khác

- *The C Programming Language*, Second Edition, Prentice Hall, 1988
  - Brian Kernighan and Dennis Ritchie
- *The IDA Pro Book: The Unofficial Guide to the World's Most Popular Disassembler*, 1st Edition, 2008
  - Chris Eagle
- *Reversing: Secrets of Reverse Engineering*, 1st Edition, 2011
  - Eldad Eilam

**KEEP
CALM
AND
ENJOY YOUR
SEMESTER :)**